

pente: si uera sunt quæ dicit iste: aut si potest spiritus sancti habere uirtutē. Cesus a me palmis nō nocet meæ manui: sicuti Iadā dextrā regis Hieroboam aridam fecit: dum eū cōprehēdere uoluisset. Hoc enī oībus notū est. Cūq; percussisset Micheā & nihil fuisset passus confortatus Achab in semetipso: contra syros mouit exercitum. Vincebat arbitror illud qd̄ iminebat: & falsi prophetae uerba plus q̄ erat ueritas credibilia faciebat: ut ex occasione pueniretur ad finem. Tunc stans sedechias & faciens cornua ferrea dixit ad Achab: unū ei manifestasset deus: in illis omnē syriam subuertendam. Michea uero dicente: quia Sedechias post non multos dies in cubiculo se celaret & quæreret pœnā declinari sui mendacii: iussit rex Micheam in custodiam duci Anon & Ioas: principum ciuitatis: & nihil aliud amplius ei præter panem & aquam ministrari.

Quomodo Achab contra Syros pugnando deuictus est: & ipse disperit.

CAP. XII.

Hic Achab & Iosaphat hierosolymorū rex sumētes exercitū: uenerūt in Ramoth Galaditis ciuitatē. Rex uero Syrorū audiēs eorū aduētū: suis eis obiecit exercitū: & nō pcul a ramoth castra fixit. Cōstituerūt at̄ inter se Achab & Iosaphat: ut Achab regiū schema deponeret hierosolymorū rex ppria stola uestitus astaret in acie. Et illi q̄ Michea dicta cōtēperat: p̄ter habitū regiū & qd̄ debebat eueit. Adad nāq; syriæ exercitui præcepit uniuerso post p̄cipes suos: ut nullū aliū pimerēt: nisi tātū mō israhelitarū regē. Syri uero scā cōgrēsiōe uidētes an̄ acie regē Iosaphat astatē: & eū credētes eē regē achab: iperū fecerūt: eūq; circūderunt. Dūq; appropinquātes ip̄m nō eē cognoscerēt: recessere post tergū. Ab ortu nāq; diei usq; ad uesperā pugnātes: & p̄ualēte mādato regis neminē occiderūt: q̄rētes Achab iterficere solū: & inuēire nequerunt. Quidā uero Adadi regis puer noīe Adā cū sagitasset iter hostes: regē Achab p̄ lorica in pulmone percussit. At ille casum suum exercitui māifestare noluit: ne timore cōuerteret̄ i fugam: sed aurigā p̄cepit: ut cōuerso curru a plio declinaret. Grauius enī & mortaliter fuerat sagittatus: & usq; ad occasum solis factus exanguis iteriit. Igit̄ syrorū exercitus nocte supueniēte signum dante p̄cone discessit a castris: & agnoscentes cuncti mortuū Achab: ad ppria sunt reuersi. Corp̄ autē Achab sui ad Samariā referētes sepelierūt currūq; ei abluerunt i Iazara sōte Samariæ regis sanguine cruētatum: & tunc cognouerunt Heliā: p̄phetiā fuisse ueram. Canes nāq; ei lixerunt sanguinem: & meretrices ad fontem qd̄ erat reliquum diluerūt. Mortuū est nāq; in Ramoth: Michea hunc p̄dicente casum. Dū ergo hæc Achab regi a duob; p̄phetis p̄dicta uideat̄. oportet magnam iudicari diuinitatē: & honorari semp̄ & coli: & q̄ uera sūt recipi: quam ea q̄ p̄ cuiusq; libidie dñr cōpleri & arbitrandū: q̄ nihil uti lius ē q̄ uiroꝝ talium p̄ntia: p̄bente scdm̄ deo: qd̄ unusq;sq; debeat obseruare: & cogitandum ex his q̄ regi puenierunt: q̄a qd̄ debet neq; dūm p̄scitum fuerit euitat̄: sed repit in aīas hoīum iutili spe blandi endo: & hoc mō seducēdo: donec a deo debita passio compleatur. Hoc ergo mō uidef̄ etiam Achab deceptus: ut p̄dicentibus q̄dem p̄ditionē suam non crederet: prophetantibus autem ea quæ delectabatur de se credendo moretur. Cui Ochozias successit filius in regnum.

Continet hic liber tempus annorum centum quinquaginta: & mensum .vi.

Incipit liber .viii. antiquitatis iudaicæ.

Quemadmodum castrametatus est Iosaphat contra Moabitas: & domino pugnante mirabiliter sine p̄lio uicerit eos.

CAP. I.

Iosaphat itaq; rege ad Hierosolimam remeāte: post bellū quo solatiū p̄buerat Achab cōtra Adadū regē Syrorū: sicut p̄dixim;: occurrēs hien p̄pheta culpauit eū: cur Achab solatia p̄buisset: hoī impio piter & maligno: deū dicens moleste qd̄ hoc ptulisset: sed licet peccasset ualde: tñ pp̄ naturā ei; optimā: ab icursu hostiū pepcisse. Et tūc qd̄ ad grāq; actionē rex & ad sacrificia dei cōuersus ē. Post hæc aut̄ cœpit oēm suā puiciam circuire: & populū edocere ut leges p̄ Moysen a deo datas oīo seruarēt: & pietatē circa deū nihilomin; exhiberēt. Cōstituitq; iudices i unaquaq; sui ip̄i ciuitate: p̄cepit ut p̄ nulla re ita cogitarēt: q̄ ut iusticiā populis exhiberēt: & neq; munera: nec cuiuspiā dignitatē pp̄ iudiciale sc̄m̄ aut diuitias aut genus cōsiderarent: sed oībus equa iura tribuerēt: sciētes q̄a etiam quæ occulte gerunt̄: a deo non ignorant. Hæc cum docuisset in unaquaq; ciuitate duarū tribuum: in Hierosolymam denuo remeauit: constituitq; ibi iudices a sacerdotibus: & leuitis: atq; primatibus: monens: ut diligenter & iusta iustitia cuncta disponerēt: sin̄ aut̄ de reb; maiorib; qd̄a contribulium ex aliis ciuitatibus eos consulerēt: cum maximo studio eis & iustissime rñderent: quando rectum deberet esse iudiciū in ea ciuitate constitutum: ubi & templū dei & habitaculum erat impatoris. Horū aut̄ principes constituit Amasiam sacerdotem: & Sabadiam qui erat de tribu Iuda. Rex igit̄ hoc mō cuncta disposuit. Eo nāq; tpe castrametati sunt aduersus eū Ammonitæ & Moabitæ: sumentes secum Arabum maximam legionem & castra posuerunt apud Gaddi ciuitatem quæ est circa paludem Affaltidem trecentis stadiis: pcul ab hierosolymis: in qua nascitur palma præcipua simul & opobalsamum. Audiens autē Iosaphat: quō hostes transentes paludem: in eius puiciā deuenissent: & metuens: conuocauit in cetū populū Hierosolymorum in diuino sacrario: & stans contra faciē templi orabat: & inuocabat deū ut sibi suum auxilium præberet & robur: quatenus hostibus præualeret: dum & is qui templum ipsum edificauit

rat hoc rogasset: ut ipse contra hostes dimicaret: & præsumentes contra eos manus inferre comprehenderet quod utique ob hoc uenerunt: ut terram quam eis ipse præbuerat: molirent auferre. Hæc autem orant deflens: simul & populus uniuersis cum uxoribus atque filiis supplicauerunt. Quo facto: quidam Iezel propheta progressus in medium cetum: clamauit ad populum dicens & regem: quia deus eorum preces audisset: & contra hostes sine dubio debuisset dimicare: præcepitque ut altero die electo exercitu occurrerent hostibus: eosque inuenirent ab Hierosolyma in ascensu Gaddi: qui lucis dicitur culmen: & contra eos quidem non dimicaret: sed tantummodo starent: uidentes quomodo diuinitas eos expugnaret. Hæc uero dicente propheta: rex equidem & populus in terra prostratus: deo gratias retulerunt: Leuitæ autem in organis solennibus incessanter dicebant hymnos. Die itaque facto: procedens rex in desertum sub ciuitate Thecua: dixit ad populum quia oporteret prophetae audire uerbum: & ad bellum die illa non congregari: sed proponi debere sacerdotes cum tubis & leuitas ut hymnum dicentes: sic deo gratias agerent: quasi Hæbreorum prouinciam ab hostibus liberasset. Placuit sententia regis: & quæ præceperat agebant. Deus autem terrorem maximum & tumultum super Ammonitas immisit: & credentes inter se hostes suos: mutuis se uulneribus occiderunt: ita ut ex tanta militia nullus penitus euasisset. Iosaphat autem respiciens in conuallem: ubi hostium erat exercitus: & uidens eam plenam corporibus mortuorum: lætatus est in dei solatio sic inopinabiliter euidenterque allato: ut non laborantibus illis ipse uictoriam contulisset: iussitque ut exercitus hostium castra diriperet: & mortuos expoliaret: diebusque tribus exuentes eos pene defecerunt: tanta erat multitudo utique peremptorum. Quarto uero die omnis populus congregatus in quadam conualle: de uirtute & solatiis benedixit deum: pro qua re etiam locus ipse uocatus est conuallis benedictionis. Exinde ducens exercitum ad Hierosolymam rex: multis diebus ad hostias est conuersus & epulas. Igitur postquam hanc eius uastationem alienigenæ gentes audiebant: omnes ualde sunt territæ: deum eius auxiliatorem esse aperte uidentes. Iosaphat itaque ex illo tempore cum magna gloria & iustitia: diuinæque pietatis amore degebat. Fuit autem amicus & Achab filio Israhelitarum regi. Cum quo communionem factam in constructione nauium quæ a portu nauigarent in Ophir Tharsis: nequaquam animum suum implere præualuit: naues enim præ magnitudine perierunt: & propterea naues ulterius non instruxit. Circa Iosaphat igitur hæc sunt gesta.

De Ochozia rege Israhelitarum: quæ de mirabilibus Heliae prophetae: & quod sublatus est ab hominibus: relinquens discipulum Heliseum.

CAP. II.

Achab uero filius regnauit in Israhel in Samaria degens malignus homo: & per omnia similis utrique parenti: & Hieroboam: qui prius iniquitatem fecerat: & populum decipere inchoauerat. Cumque iam in regno secundum haberet annum: rex Moabitæ rebellauit ei: & tributa quæ Achab eius pater reddebat: ministrare cessabat. Corripit autem ut Ochozias cum descenderet de superioribus domus suæ caderet: & cum lægueretur: misit ad deum Acharon muscæ: hoc nomen erat illi deo: & consuluit de salute sua. Apparuitque deus Heliae prophetae præcipiens ut missis a rege nunciis occurreret: eosque requireret si deum proprium Israhelitarum populus non haberet: & ideo mississet rex eorum ad alienum deum: ut de salute sua consuleret: simul & ut faceret eos ad regem reuerti: eique diceret: quod non euaderet hunc languorem. Helia uero dei faciente præcepta: audiens nuntii ad regem sunt continuo regressi: admirantique reuersionis uelocitate: & reuerenti carum: dixerunt occurrisse sibi quendam hominem: & prohibuisse quidem eos ulterius procedere: reuertentes autem nos tibi dicere ex mandato Israhelitarum dei mandauit: & non possis ab hac ægritudine liberari. Rege præcipiente: ut ei hominem qui talia dixerat indicarent dixerunt esse uirum hirsutum: & pellicea zona circumdatum. Ille uero per hæc agnoscens Heliam esse quem nuntii designabant: misit ad eum tribunum & quinquaginta armatos: ut eum adducerent. Tribunus autem qui missus fuerat inueniens Heliam in montis uertice residentem: petebat ut descendens ueniret ad regem quomodo ille iussisset: qui si nollet: duceretur inuitus. Cui Helias: ut agnoscas inquit me prophetam uerum existere: descendens ignis e caelo consumat & milites tuos & te. Continuo ueniens flamma: consumpsit & tribunum: & qui cum illo pariter erant. Hac perditione regi denunciata: nimis iratus ad Heliam tribunum alium cum totidem misit armatis. Qui cum uenisset ad prophetam: credens se eum uolenter adducere: si nolisset sponte uenire: orans iterum propheta & eum sicut prior fecit igne consumi. Agnoscens hoc rex: etiam tertium destinabat. Ille uero cum esset sapiens & more ualde mitissimus: ueniens ad locum ubi erat Helias: ei nimis blande locutus est: dicens quod inuitus regis iussioni parens ueniret ad eum: & priores non uoluntarie sed coacti necessitate uenissent: rogabatque ut illi us & qui cum eo uenerant armatorum haberet misericordiam: & descendens ueniret ad regem. Helias autem suscipiens mansuetudinem: & uerborum eius urbanitatem: descendens secutus est eum. Cumque uenisset ad regem: prophetauit ei dicens: hec sibi indicasse deum eo quod rex eum spreuisset quasi non esset deus: & non uere de eius languore prædicere ualuisse: ac misisset ad deum Acharon ut consuleret qualis ei terminus languoris accederet ob quam rem inquit cognosce te moriturum. Et ille itaque paruo tempore transacto: sicut prædixerat Helias extinctus est. Cui successit in regno frater eius Ioram: nam sine filio mortuus est: hic uero Ioram par fuit Achab malignitate: regnauitque annis. xii. homo iniquitate circa deum & impietate plenus. Nam relinquens culturam sui dei deos uenerabatur extraneos: erat enim in aliis nimis acerbus & pessimus. Illo siquidem tempore Helias

ab hominibus est ablatuſ: & uſq; ad hodiernum diem nulluſ finem eiſ cognouit. Diſcipulum uero ſicut prædiximus reliquit Helifæum. De helia tamen & Enoch qui fuit ante diluuiũ in libris ſcriptum eſt: quia ſublati ſunt quorum mortem nemo cognouit.

Rex Iorã: rex Iofaphat: & rex Idumææ caſtra mouentes cõtra Moabitas: depopulati ſunt terrã eorũ & de morte Iofaphat: deq; mirabilibus Helifei prophetæ.

SUſcipiens itaq; regnũ Iorã: cõtra regẽ Moabitarũ mouit exercitũ: q; ſicut ſupradiximus ab eiſ fratre receſſerat: dum pater eorum Achab tributa ſolueret: ouium cũ lanis ſuis ducenta milia. Congregans ergo Ioram exercitum: miſit etiam ad Iofaphat: rogãſ eũ cum eſſet olim eiſ patris amicus: ut ei ſolatiũ contra ammonitas pugnatũ præberet: qui ab eiſ receſſiſſet imperio. Tunc ille nõ ſolum ſe adiutorem eſſe compromiſit: ſed etiam regem Idumææ qui ſub eo erat compulſurum: ut ei quoq; ad pugnam occurreret. Ioram autem talibus promiſſionibus ſolatorum ab Iofaphat rege perceptis: ſumpto exercitu uenit in Hieroſolymam: & clare nimis ab hieroſolymorum rege ſuſceptus eſt: placuitq; eiſ ut itinera ad hoſtes prædeſerta facerent Idumææ: non credentibus inimicis: quia exinde eiſ fieri potuiſſet inuaſio. Tres ergo reges ab Hieroſolymis properabant: hoc eſt rex Hieroſolymorum: & Iſrahelitarũ & Idumææ: & dum ſeptem diebus peragraſſent iter: ad inopiam aquæ exercitus & iumenta uenerunt: cum duces eorum ignorantia itineris oberrãſſent. Et omnes hi quidem erant in anguſtia conſtituti: præcipue tamẽ Ioram: qui nimia triſtitia faciente clamauit ad dominum. Quid mali facientes deduxiſti tres reges: ut ſine bello tradantur regi Moabitarum. Quem Iofaphat confortabat cum eſſet iuſtus. Qui mittens in omnem exercitum: requirere præcepit: ſiquis in eo eſſet dei propheta ut per eum audiret uolũtatem dei: & cognofceret quid faciendum eſſet. Et dum quidam ſamulus Ioram dixiſſet ſe illic Helie diſcipulum Helifæum filium Sapha monente Iofaphat: ad eum pariter reges tres aduenerunt. Dumq; ad prophetã caſtra ueniſſent: habebat autem habitaculum ſuum extra tabernacula conſtitutum: conſulebant eum de futura militia præcipue tamen Ioram. Qui dum diceret: ut illi moleſtus nõ eſſet: ſed potius ad prophetas patris ſui matriſq; properaret: quos illi uenerentur quaſi ueri eſſent: rex rogabat & ſupplicabat: ut prophetaret: & a periculo eos liberaret: illo uero iurante per deum quia non reſponderet: niſi propter Iofaphat ſanctum & iuſtum: deducto ad medium quodam homine ſciente pſallere: diuinitus inſpiratus: præcepit regibus: ut in torrente multos lacus effoderent: dicens. Neq; nube neq; ſpiritu aliquo flante. neq; imbre diſfuſo: uidebitis fluuium aqua plenũ: ita ut homines & iumenta ubertatis poculo ſatientur: & id uobis non ſolum deus donabit: ſed etiam hoſtes ſuperabit: & ut bes Moabitarum munitiſſimas capietis: & arbores quidem incidentis pomiferas: & uaſtabitis puinciam: fontes autẽ fluuiosq; damnabit. Hæc propheta dicente: altera die priuſq; ſol orietur: torrentis uehementer influxit. Cõtingerat autem ut tribus diebus Idumæa uehemens imber effunderetur: ita ut exercitus & iumenta abundantia nimia irrigarentur. Cũq; audiſſent Ammonitæ tres reges prædeſertum contra ſe uenientes collecto exercitu rex eorum iuſſit: ut montana exercitus eiſ aggredere: & latenter hoſtes puinciam inuaderent. Et cum non eſſet Hæbreorum Moabitis procul exercitus reſpicientes Moabitæ orto ſole aquam in torrente ſanguini ſimilem: ſuſpicari ſunt: ut tres reges ſe inuicem peremiſſent: & fluuius eorum ſanguine redundaret. Quod cum arbitrati fuiſſent: petierunt a rege ſuo: ut eos ad ſpolia hoſtium deſtinaret. Et impetu factõ quaſi ad diuitias præparatas ad inimicorũ caſtra uenerunt: & ſpe ſua decepti ſunt. Nam circundantes eos Iſrahelitæ: alii quidẽ eorum perempti: alii p̄ uniuersam puinciam ſunt diſperſi. Tres ergo reges ingredientiſ Moabitarum ciuitates: & eas ſubuerterunt: & agros eorũ depopulati ſunt: & uehementer exterminauerunt: replentes eos ex lapidibus torrentis: & arbores optimas abſciderũt: & fontem aquæ pariter obſtruxerunt: ac muros uſq; ad fundamenta depoſuerũt. Rex autẽ Moabitarũ dum p̄ſecutionẽ & obſeſſionẽ nimiam pareretur & uideret ciuitatem capi poſſe: impetũ fecit cũ ſepringẽtis uiris: ut inter hoſtiũ caſtra quoquo poſſet mõ effugeret: quod tñ implere nõ potuit. Nam ad quendam locũ ueniẽs ualde munitũ dum fugẽ non ualuiſſet: reuerſus in ciuitatẽ: opus deſpationis: & crudelis neceſſitatis impleuit. Filium. n. ſeniorẽ q; erat ei ſucceſſurus in regnũ: eleuans ſup murũ: ita ut a cõctis hoſtibus uideret: deo immolauit holocauſtũ. Reges autẽ uidẽtes hoc factũ: eiſ neceſſitatis habuerũt miſericordiã: & humana cõpaſſione detẽti: obſeſſionẽ ſoluerũt: & ſinguli ad ppria remearũt. Iofaphat autẽ reuerſus in Hieroſolymã in pace degebat: & cũ paucum tẽporis poſt illud prælium uixiſſet: deſunctus eſt. Qui uixit añis quidẽ ſexaginta: impauit qnq; & uiginti magnificamq; meruit in Hieroſolymis habere ſepulturam: miſiſſiſq; fuit magnorũ opẽrũ Dauid. Reliquit autẽ filios multos: ſucceſſorem uero habuit ſeniorẽ filium Ioram. Is enim nomen hẽbat fratris matris ſuæ regis Iſrahelitarũ filii Achab. Veniẽs autẽ de regione Moabide rex Iſrahelitarum in Samariam. habebat Helifeum ſicut p̄phetam cui actus uolo narrare. Sunt enim ualde præcipui & hiſtoria digni: ſicut ex libris ſacris datur agnoſci. Ad hũc enim cum acceſſiſſet uxor Abdie diſpensatoris Achab: eiſque dixiſſet quia non ignoraret: quõ uir eiſ liberãſſet a morte prophetas dum requiſiuit Achab: uxor Iezabel eos occidere: & cõtraſto ex debitorũ centum ex eiſ occulte pauiffet: & poſt eiſ mortem a creditoribus urgere: atq; eiſ filii ad ſeruitium deducerentur: ob quam cauſam rogabat ut eiſ meritis miſeretur operibus. & aliquod ſolatiũ ad

necessitatem præberet. Qui dum requisisset si quid haberet in domo: aliud nihil esse sibi respondit: nisi paruū uas olei. Tūc ppheta præcepit: ut multa uasa uacua sibi met a uicinis accommodaret: & clausis ianuis domus suæ: ex illo oleo in omnia uasa diffunderet: quia deus ea cūcta impletet. Quod dum mulier fecisset: & eius filii unūquodq; obtulissent: cū impleta fuissent omnia: & nullū uacuū remāssisset: ueniens ad pphetā: nūciauit hoc ei. Ille uero consiliū dedit: ut oleū uenderet: & precium creditorib⁹ daret: & ex ipso olei precio qd remaneret: ad alimentū filiorū eius efficeret. hoc ergo modo Helyseus mulierē a debito & a creditorum iniuria liberauit. Inter hæc autem misit Heliseus ad Ioram. ammons: ut custodiret locū quēdam in quo esse Syrorū uolentiū eū occidere dicebat insidias. Tunc rex ad uenationē præparatam nequaquā egressus est: obediens ppheta. Adadus autē rex syrorū: dum se uiddisset fuisse deceptū: quasi aliquis hominū ei⁹: Ioram regi sua consilia pdidisset indignat⁹ ueluti proditores secretoꝝ regis occidei minabat: cū utiq; hoc nulli alii nisi illis tantūmō credidisset. Et dum ei quidam præsentū dixisset: ne falsa opinione tenerent: nec crederet quomodo aliqui inimico eius consilium pdidisset: sed Heliseum pphetam omnes regi factas insidias indicasse: misit requirens: in qua ciuitate habitaret Heliseus. Illi uero qui missi fuerant reuertentes: indicauerunt eū in Dothai ciuitate commorari. Tūc Adezer qui & adadus misit ad ciuitatem multū nimis exercitum equestriū simul & curruū: ut caperet Heliseū. Qui tota nocte circueūtes urbē: nihil egerunt. Die itaq; facta: cognoscēs hoc ppheta minister quia hostes Heliseum comprehendere niterent: ppheta quod agebatur asseruit. Ille uero securus de auxilio dei contēnebant hostes: ministrūq; metuentē crebro fiduciam habere præcipiebat: sperans quō ostēderit deus uirtutis & potestatis suæ p̄sentiam. Tūc deus ppheta orationes exaudiēs: multitudinem curruū & armatoꝝ Heliseū circūstantiū ut minister uideret ostendit. ita ut ille remoto timore illa uisione confortatus asisteret. Post hæc autem Heliseus rogabat deū: ut etiam hostiū aspectus obcecaret: & nebulam eis immitteret: per quam eū inspicere nō ualere. Quo facto: ueniens inter medios hostes requisit: quē quererent. Illis autem prophetam se querere respondentibus Heliseum: promisit se eum traditurū: si ad ciuitatē in qua eēt illum sequerent. Qui præcedēte ppheta deo. s. eoꝝ mente obcecante: cum festinatione sequebant. Tunc heliseus deducēs eos in Samariam ad iorā regē: præcepit ut clauderent portā: & regis exercitus circa Syros astare. Quo facto: rursus orauit deum: ut hostium oculos aperiret: & caliginem ab eis auferret. Tum repente ab illa cecitate reuocati: inuenerunt se inter medios inimicos existere. Et obstupescētes Syri: in nimia sunt angustia constituti: & cogitabant qualis utiq; liberatio potuisset eis sic inopinabili & diuino opere prouenire. Tunc rege ioram consulente pphetam: si eos iaculari præciperet: hoc fieri prohibuit heliseus: dicens iniustum esse: qui lege bellica non capiuntur occidi: illos autem nihil mali fecisse in eius prouincia: sed nescientes ad eum uenisse uirtute diuina. Dedit uero consilium: ut & hospitalitatē eis præberet & mēsa eius absq; lesione fruerent Ioram ergo obediens ppheta: dum conuiuia p̄buisset opulentissima Syris: dimisit eos ad p̄prium remeare regē. CAP. IIII.

Is uero redeuntibus: & quæ prouenerant indicantibus: admiratus Adezer inopinabilem Israhelitarū dei præsentiam atq; uirtutem: pariter & prophetam: cui sic adesset aperte diuinitas: latenter iam nequaquam uoluit contra regem Israhelitarum aliquid attentare: metuens Heliseum: ioram uero palam impugnare disposuit: multitudine militiæ & exercitus sui magnitudine se credēs hostibus p̄ualere. Castra itaq; metatus est cum magna uirtute cōtra iorā: qui credens non se sufficiens non se sufficere ad resistendum Syris: semetipsum in Samaria clausit de murorum munitione confidens. Adezer autem cogitans quia si nō posset machinationibus capere ciuitatem: tamen inopia ciborum Samaritas obstrigeret: ad obsidionē ciuitatis accessit: & tanta fuit apud Ioram necessariorum inopia: ut p̄p magnitudinē famis in Samaria octoginta argenteis numismatibus caput asini uenderet: quinq; uero argenteis numismatibus sextariū fimi colūbarum p̄ salute cōparabat hæbrei. Inter hæc timebat Iorā: ne p̄p famem traderetur ciuitas inimicis: & muros quotidie circuibat atq; custodes: ne quis ab eis itus occultaretur & actus ciuitatis hostibus idicaret. Quod dum faceret: quadā die clamare aliqua muliere: domine miserere putans eam aliquid cibi petituram: iratus maledixit ei: p̄ deum dicens nec areā sibi esse nec torcular: unde aliquid posset ei præbere. Cūq; illa nihil horū se diceret postulare: nec pro cibo deprecari: sed ut eius cām dignaretur audire. iussit ut loqueret atq; diceret quæcunq; uellet. Tunc illa fecisse se dixit cū altera muliere uicina & amica sua hanc pactionem: ut quomodo famis inopia talis esset: interficerēt filios suos utraq; masculos: & in singulis diebus comederent eos. Et ego inquit meum occidi: & p̄terito die meum ambe comedimus hæc autē non uult hoc facere: sed p̄acta transcēdit: & filium suū ne comedat abscondit. Hæc cum audisset ioram: uehemēter afflictus est: & scissa ueste: crudeli uoce clamauit. Deinde iratus: Heliseum pphetam interficere uoluit: quia non supplicaret deo: cum potuissent oēs hoc modo a malis p̄sentibus liberari: & repēte misit: q̄ eius caput auferret. Ille itaq; ad necem ppheta p̄gebat: Heliseum uero regis ira non latebat. Sedens autē in domo sua cum discipulis suis incauit eis: quia ioram homicidæ filius misisset qui caput eius auferret sed uos inquit dum uenerit qui missus est & intrauerit: obseruantes ianuas claudite: eumq; paululum retinete: secuturus est nanque ueniens ad me rex eo q̄ eum p̄uenit sui præcepti. Tunc illi Helisei dicta fecerunt. Ioram uero

pœnitentia ductus: ob iram suam circa pphetā & metuens ne eū qui missus fuerat occideret: festina-
 uit ut necem phiberet: & pphetam a morte reduceret: ueniensq; culpabat eum: cur a deo absolutio-
 nē malorū præsentiū minime postularet: sed sic eos interire despiceret. Heliseus autē altera die ea ho-
 ra qua uenerat rex ad eum promisit multā ciborū copiam affuturā: ita ut uenderetur in publico duo-
 bus syclis satum ordei: & uno syclo similæ satū. Hoc autē dictū & ioram & qui cū eo erant cōuertit in
 gaudia: ppheta nāq; non poterāt di-credere ueritatē: ppter rex pcedentiū confirmationē. inopiāq;
 illius diei atq; miseriam: spes iā futuræ abundantiæ leuigauit. Princeps autē pris tertiæ cū regi amicus
 eēt: supra quē tunc ipse rex incubebat: incredibile est inquit o propheta qd' dicis: & sicut impossibile
 est: ut de cataractis cœli ordeū pluat deus aut similā: ita non pōt credi qd' a te nunc dicit adimpleri.
 Ad quē ppheta hæc inqt uidebis hoc modo fieri: sed non gustabis ex eis. Quæ scilicet sicut ab heli-
 seo fuerant prædicta completa sunt. Lex igit erat in Samaria: ut habētes leprā: a tali passione mundi
 non essent corpore: sed extra ciuitatē manerēt. Quattuor ergo uiri pp hanc cām manētes ante por-
 tam: cū nullus eis p famis nimietate aliqd' deferret: & in ciuitatē ingredi pp legis mandata non pos-
 sent: qbus uel si liceret ingredi p fame ibi necarent: cogitauerūt inter se dicētes: quia si illic manerēt:
 propter inopiam deperirēt: & ppterea tradere se hostibus magis eligerēt: qui aut parcēdo aut necan-
 do famis eos necessitatibus liberarēt. Hoc apud se consiliū confirmantes: nocte ad castra hostium de-
 uenerunt. Incipiebat autē deus iam terrere & conturbare Syros: & sonū curruū & armorum eis iſer-
 re: tanq; exercitus sup eos grandis accederet: & paulatim tubarum fragor eorū auribus increpitaret:
 qui ita repente turbati sunt: ut relinquentes castra propria: concurrentes ad regem dicerent: quia Ior-
 am rex israhelitarū conducto solatio regis Aegyptiorū & insularū sup eos accederet: quibus uenien-
 tibus sonum tubæ uehementis audirent. Hæc eis dicentibus: etiam Adezar cum ad eius aures so-
 nus similis adueniret populo credidit: & cum multa turba atq; confusione relinquentes in castris
 equos atq; iumenta: innumerasq; diuitias: repente conuertuntur ad fugam: Leprosi autem qui di-
 scesserant a Samaria: ad castra Syrorum uenientes: & in in eorum tabernaculis multum silentium
 taciturnitatēq; repperientes: ingressi sunt in unum tabernaculum: dumq; nullum prorsus inspicerēt
 comedētes & bibentes: portantesq; multas uestras & aurum: & extra castra celantes: deinde in aliud
 tabernaculū accedētes: similiter res exinde sibi placitas tolentes: dum hoc quater fecissent: & nullus
 eos omnino uideret: arbitrati hostes abcessisse: culpabant semeripſos: cur hæc Ioram regi & ciuibus
 minime nunciarent. Tunc illi uenientes ante ciuitatis muros & custodibus clamantes: indicaue-
 runt eis quæ de hostibus contrigissent. Illi autem hæc regis custodibus indicarunt: a quibus audiens
 rex hæc Ioram: uocauit amicos suos & principes: quibus ait pro insidiis arte calidissima syrorum
 discessisse regem: eo qd' desperaret fame capi posse ciuitatem: ut quasi fugiētibus illis: & egressis ad ca-
 strorum direptionem nobis: latenter irruerent & interficerent: & ciuitatem pariter deuastarent. Un-
 de uos moneo inquit: ut custodiatis urbem: & nusquam abire tentetis: hostes abisse credentes. Tunc
 dicēte quodam optime arbitratum regem: & consiliū dante: ut duos equites usq; iordanem flui-
 um mitteret: qui cuncta perquirent. ut siquidem illi capti ab insidiis hostium deperirent: securitas
 exercitui fieret: ne cuncti aliquid sustinerent. pereuntes autem paucos annumeraret illis quos uasta-
 uerat fames. Hoc dictum cum placuisset: rex exploratores misit. Qui iter quidem hostibus inuene-
 runt: uacuum: plenum uero cibus armisq; quæ reliquerant: ut leues essent ad fugam. Hæc cum audis-
 set rex: ad direptionem castrorum misit exercitum. Qui nihil tulerunt uile: nec paruulum: sed aurum
 multum pariter & argētum gregesq; diuersos iumentorum: & ordei multa milia: quantū nec in som-
 nio se uidere credebant. Quo facto: a malis pristinis liberati: maximam copiam habuerunt: ita ut
 emerent duo sata ordei: syclo uno: & satum similæ duobus syclis: secundum pphetiam hominis dei
 Helisei. Satū itaq; fert modium unū & semis italicum. Horum itaq; bonorum solus ille princeps ter-
 tiæ partis quē pdiximus potitus non est. Nā cōstitutus a rege ut staret ad portam: quatenus turbam
 moderate ab ingressu ciuitatis emitteret: ne alterutros comprimētes ad pericula peruenirēt: quod
 alios pati prohibebat: ipse sustinuit: & oppressus hoc modo: ne gustaret ex illis quæ fuerant prophe-
 ta defunctus est: Heliseo prædicente eius mortem: dum ea quæ ubertate ciborum ille prophetaue-
 rat: solus ille non crederet. Adezer autem Syrorum rex cum peruenisset ad Damascum: & agnouis-
 set quia diuinitas ei & eius exercitui timorem immisisset & fugam: & inuasionem hostium non fuisset
 hoc factum: nimis afflictus: eo quot ita deum haberet iratum: corruit in languorem. Illo itaque
 tempore dum propheta Heliseus uenisset in Damascum cognoscens hoc Adezer fidelissimum ser-
 uulorum Azahel nomine misit: ut ei occurreret: & dona portaret: præcipiens ab eo requiri: si egritu-
 dinis eius periculum posset euitare. Azahel itaque cum quadraginta camelis quæq; forent optima
 ac preciosa in Damascena prouincia & domo regia dona portabat: & ueniens ad Heliseum: &
 decenter salutans: ait missum se a rege Adezer ad eum ut dona portaret: & de languore consule-
 ret si posset euadere. Propheta uero Azahel quidem iussit ut nihil ei mali denunciaret: dixit autem
 regem esse moriturum. Et famulus quidem hæc audiens: tristabatur. Heliseus autem flebat: &
 multas lachrymas effundebat: præuidens mala quæ populus passurus esset post mortem Adezer.
 Dumq; Azahel causam eius confusionis inquireret: desleo inquit israhelitarum populum dolens

in his malis quæ passurus abs te est. Interficiet enim optimates eorum: & munitissimas ciuitates incendens: & paruulos lapibus allisos crudeliter trucidabis: & mulieres habentes: in utero: seu a morte dirumpens: Azahel autem dicente: quæ mihi uirtus est: ut per me possint talia prouenire: ait deum sibi indicasse hæc: quia esset regnaturus in Syria. Azahel itaq; ueniens ad regem: illi quidem bona renunciauit: altera uero die infuso laqueo uinciens eum strangulauit: ipseq; apicem regie potestatis obtinuit. Erat enim uir efficax: multaq; Syrorum & populi Damascenorum deuotione florebat: ita ut hactenus & ipse Adezer & Azahel qui post eum regnauit quasi dii colerentur: propter beneficia & templorum edificia: quibus Damascenorum exornauere ciuitatem. Isti namq; soli in pompa quotidie quasi pro honore regio deferuntur & Syri de eorum antiquitate gloriantur: ignorantes quia sunt nouelli: & non habent isti reges ultra mille & centum annos. Ioram uero rex israhelitarum audiens Adezer esse defunctum: a timore & formidine quam propter eum habebat: aliquomodo respirauit: & pacem gratanter accepit.

CAP. V.

Igitur Ioram hierosolymorum rex: quæ & ipse idem sicut prædiximus nomen habebat: regis apice potitus: mox ad necem fratrum suorum: & patrumque pariter amicorum & principum est conuersus: & malitiæ suæ hoc fecit initium: in quibus malis differens a regibus quæ ante eum iniquitatem ferant in solennitatibus Hebræorum: & in religione diuina docuit quoque uulgus & in aliis esse malum: & extraneos adorare deos per Athalia. Achab filiam uxorem suam. Et deus quod per Dauid regis permissionem genus eius noluit exterminare: ioram uero nihil præmittebat quo minus aliquid quotidie nouæ impietatis efficeret: & quod non ad uastationem paternæ traditionis attenderet. Illo itaque tempore ab eo recedentibus idumæis: & primo quidem interficientibus regem: quæ erat ei patri subiectus: & constitutibus quæ ipsi uoluerat: ioram cum equitibus & curribus noctanter in idumæam uenit: & eos quod qui uicini eius regno esse uidebant occidit. Longius autem non abiit: nihil tamen dum hoc fecisset utilitatis exhibuit. Nam omnes ab eo recesserunt: simul & qui prouinciam Lobennam habitabant. Erat autem ita uelatus: ut etiam populum cogeret in excellentissimos montes ascendere: & deos alienos adorare. Cunctaque hæc ageret: & omnino leges patrias a mente sua repelleret: delata est ab Heliapheta ad eum epistola in qua pandebat magnam poenam eum fore passurum: quoniam patrum suorum non esset imitator: sed israhelitarum regum impietatem sequeretur: insuper & cogeret tribum Iuda & ciues Hierosolymitas relinquere sanctam patrii dei culturam: & ad idola conuenire: quæ Achab rex israhelitarum in suo regno fecisset: & quia fratres interemisset: & bonos uiros & iustos pariter occidisset: suppliciumque quod pro his suscepturus erat: propheta in litteris indicabat: id est cladem populi: & corruptionem uxorū regis & filiorum: & quæ ipse quoque moreret ægritudine longa nimis afflictus: uisceribus propter impietatem internæ corruptionis effusus: ita ut uideret suam calamitatem: nec sibi posset ullatenus subuenire. Et hæc quod dem epistola significabat Heliæ. Post breue itaque tempus: exercitus Arabum iuxta Aethiopiā habitantium & alienigenarum: ioram regnum aggressi sunt: & prouinciam uastauerunt: & regis domum: insuper & eius filios occiderunt pariter & uxores: & unum quidem solum filium eius nomine Ochozias: hostes effugiens derelictus est. Qui post hanc calamitatem prædictam sibi a propheta: languorem incurrens: multo tempore fatigatus diuino nutu: eius uisceribus imminente miserabiliter superna indignatione defunctus est cum uiscera sua diffusa uidisset. Quem etiam populus mortuum contumeliis multis affecit: ut reor crederes ita mortuum ira fuisse diuina peremptum: nec exequiis regalibus eum fecere dignum: nec in paternis sepeliri monumentis: nec alium ei exhibuerunt honorem: sed ueluti priuatum tumulo tradiderunt. Qui uixit annis quadraginta: regnauit octo: tradiditque principatum eius Hierosolymorum populus filio eius Ochozias.

CAP. VI.

Igitur Ioram rex israhelitarum post mortem Adezer sperans Ramoth cape ciuitatem: & eam Syris auferre: cum magno apparatu castrametatus est super eos: in qua obsessio a quodam Syro nomine mortifere sagittatus abiit in ciuitatem iezrael: ut uulnus suum positus in ea curaret: derelicto in Ramoth omni exercitu simul & duce nomine Hieu: qui filius erat Nasis: ut post curam reuertetur ad pugnam. Heliseus uero propheta unum discipulorum suorum dato ei oleo sancto misit in Ramoth: ungeret Hieu: eique diceret: quomodo eum regem diuinitas elegisset: cui & alia pariter indicaret præcipiens ei: ut sub modo fugam faceret iter: quatenus cunctos illic perficiscendo lateret. Qui dum uenisset in ciuitatem: Hieu quidem inuenit cum principibus militum residentem in medio sicut ei prædixerat Heliseus: & accedens ad eum: ait: quædam se ei fore dictum. Qui dum surrexisset & in cubiculum secutus eum fuisset: seorsum sumens eum iuuenis oleo eius caput infudit dicens eum unctum a deo rege ad Achab generis peremptionem: & ad uindicandum sanguinem prophetarum: qui ab Iezabel nequiter fuisset effusus: ut domus eorum sicut Naboth nabuthei & Baasaphpter impietatem propriam radicatus deperiret: & nullum semine de Achab genere remaneret. Et ille quidem cum dixisset hæc de cubiculo protinus exiit: ne ab aliquo in exercitu uideretur. Hieu autem uenit ad locum unde surrexerat: & cum aliis principibus residebat. Quibus requirentibus ut eis diceret: cur ad eum iuuenis aduenisset insuper & uasatum eum esse dicentibus: recte inquit iudicatis: nam uerba uasanie locutus est. Quibus festinantibus: ut ea audirent: atque rogantibus: ait eum dixisse: quia ipse fuerit electus a deo rex. Hæc itaque cum dixisset unusquisque exuens se quod habuerat: uestes ei proprias substernebant: &

k ii

mittentes tubas. Hieu regem esse clamabant. Illo uero exercitu congregato: pergebat ad Ioram in ciuitate Iezrael: in qua sicut prædiximus pro uulnere curandus abierat: quam cœperat cum obsideret Ramoth. Contigit autem: ut eo tempore Hierosolymitarum rex Ochozias uenisset ad Ioram: erat enim filius sororis eius sicut dudum diximus: ut uisitaret eum propter uulnus quod in obfessione acceperat: Hieu ergo subito uolens super Ioram irruere: rogauit ut nullus militum discedens regi Ioram quæ gesta fuerant nunciaret dicens: hanc esse maximam eorum circa se deuotionem: si eum regem hoc ordine demonstrarent. Illi uero in his quæ fuerant dicta gratanter itinera conseruabant: ne quis latenter pergens: quod gestum fuerat indicaret. Et hieu quidem sumptis equitibus electis: sedens in curru ibat in Iezrael. Cuius proximus fuisset ciuitati: explorator quem rex constituerat Ioram ut ad ciuitatem uenientes inspiceret: uidens cum multitudine uenientem Hieu nunciavit Ioram regi uidere se equites uenientes. Ille uero repente aliquem mitti iussit equestrium qui ei occurreret: & quis esset agnosceret. Qui dum uenisset ad Hieu: de exercitu requisit: dicens a rege se missum. At ille nihil de his respondens requirenti: sequi se iussit. Quod dum explorator uidisset: indicauit Ioram: quod qui missus fuerat equestris: mixtus multitudini ueniret una cum eis. Iterum rege mittente & alium: etiam is multitudini admixtus est: hoc enim eum facere Hieu imperauit.

Quod dum explorator Ioram indicasset: nouissime in curru ipse conscendens: cum Ochozia Hierosolymorum rege in eius occursum egressus est. Hieu: autem cum multa moderatione & disciplina agebat inter. Cunque Ioram uenisset in agrum Naboth requirebat: si in exercitu recte omnia gererentur. Et cum ei Hieu amarissime malediceret: matremque eius ueneficam ac meretricem clamaret: metuens rex: & nihil eum cogitare quod esset salubre credens: conuerso curru suo ut poterat: fugiebat: dicens ad Ochoziam eo quod insidiis & dolo fuisset captus. Hieu uero sagittam post eum mittens: eius cor suo iaculo penetravit: & Ioram quidem repente cadens: flexo poplite animam dereliquit. Hieu autem continuo iussit uadacro principi terræ partis ut corpus Ioram in agro proiiceret Naboth: recordans prophetiam Helias: quam patri eius qui fuit interfecto Naboth prædixerat: quomodo & ipse & eius genus in illius agro perirent: Hæc enim cum sederet tunc post tergum currus Achab: uidisse se propheta narrante dicebat: quod etiam secundum illius protulit eloquium. Igitur cadente Ioram: mentens Ochozias de sua salute: currum in aliam itineris partem conuertit credens quod taliter effugeret Hieu. Ille uero persecutus est eum ad quandam ascensum: comprehensumque sagitta emissa eum percussit. Qui derelicto curru: ascendens in equo: fugit Hieu in Magedon: ibique curandus: post paucum uulneris illius tempus & ipse defunctus est: portatusque in Hierosolymorum ciuitatem: illic sepultus est: cum regnasset anno uno. Fuit autem malignus & plus ualde quam pater eius. Cum autem Hieu intrasset in Iezrahelem urbem: Iezabel ornata stans supra turrim: bonus inquit seruus qui occidit dominum suum. Ille uero respiciens ad eam: quæ esset interrogauit: & descendente ad se uenire præcepit. Nouissime uero Eunuchus imperauit: ut eam de turre deicerent. Quæ dum præcipitata fuisset: murum sanguine suo aspersit: & conculcata equorum pedibus expirauit. His ita gestis: Hieu ingressus palatium cum suis amicis: & semetipsum reficiebat: & illos conuiuuiis aliisque rebus: præcepitque famulis qui Iezabel peremerant: ut eam propter decus generis sepelirent: erat enim ex regibus. Sed nihil de eius corpore quibus hoc imperatum fuerat inuenerunt: nisi tantummodo summitates manuum: aliud uero corpus a canibus est absumptum. Hæc audiens Hieu: Helias prophetiam obstupuit: enim in Iezrael prædixerat: hoc eam interitu fore perituram. Interea dum Achab filii septuaginta in Samaria nutrentur: misit Hieu duas epistolas: aliam pædagogis eorum: aliam principibus Samaritanorum: dicens: ut fortissimum filium Achab constituerent regem cum & currus haberent multos & equos: & arma ad militiam: & ciuitates munitas: quod dum facerent: domino suo repensarent. Hæc autem scripsit: uolens Samaritanorum mentes agnoscere. Relegentes ergo litteras principes ac pædogogi: timuerunt excogitantes: quot nihil possent contra eum facere qui magnis duobus præualuisset imperatoribus: scripseruntque profitentes: se eum habere dominum: & facere quæcunque præceperet. Ille uero ad hæc rescripsit: præcipiens: ut si obedirent filiorum Achab abscidentes capita deciderent & mitterent ad Hieu. Hæc illi nihil resistentes egerant: & componentes in quibusdam uasculis de uimine factis eorum capita destinauerunt. His autem allatis ad Hieu cum amicis cœnantis: nūciatum est: quot capita filiorum Achab uiderentur esse allata qui iussit ante portam ex utraque parte ex eis capitibus aggeres fieri. Factoque die: ad ea uidenda: processit & inspiciens: dicere cœpit ad populam: quia ipse quidem contra suum dominum militasset: & illum peremisset eosque cognoscere deposebat de generatione Achab: quia omnia secundum dei prouidentiam fuerant gesta & domus eius sicut Helias prædixerat deperisset. Cunque necasset eos qui apud Iezraelitas ex Achab genere sunt inuenti: cum equis ad Samariam properabat: per iter autem inueniens aliquos fratres Ochozias Hierosolymitarum regis: interrogabat eos quo properarent. Illis uero dicentibus: quia uenerant ut Ioram salutarerent: & regem suum Ochoziam: nescientes quot ambo ab eo occisi fuissent: Hieu eos comprehensos præcepit occidi. Erant enim numero quadraginta &

duo. Post hæc occurrit ei uir quidam bonus & iustus: Ionadab olim amicus eius. Qui cum salutasset eum: cepit laudare eum quod omnia cum dei uoluntate fecisset: & Achab genus exterminasset. Hic autem rogabat ut ascendens in currum ad Samariam cum eo ueniret: ei se demonstraturum dicens quod nulli parceret malignantium: sed & falsos prophetas & falsos sacerdotes & suadentes plebi: ut magni quidem dei religionem desererent: & extraneos adorarent ipse puniret: cum esset utique optima nimis hæc inspectio: atque gratissima: ut bonus & iustus uir uideret malos tormentis affligi. His consentiens Ionadab: ascendens in currum: uenit pariter in Samariam: Hic autem requirens omnes cognatos Achab: interfecit: uolensque nullum de falsis prophetis: neque sacerdotibus idolorum Achab supplicium declinare: deceptione quadam & dolo comprehendit uniuersos. Cōgregato siquidem populo dixit: uelle se duplices deos introductos quam Achab colebat adorare: rogans ut eorum sacerdotes: & prophetæ: & serui pariter aduenirent: quatenus copiosa sacrificia: & præcipuas diis Achab hostias immolarent: & esset morte multandus sacerdos qui tunc non fuerit inuentus. Deus Achab Baal appellatur. Cōstituit itaque diem: quo uellet sacrificia celebrare missis in omnem Israhelitarum regionem nuntiis: qui ad illum Baal sacerdotes adducerent. Quibus pariter congregatis iussit Hic pontificibus ut darent omnibus uestes: eisque sumentibus ingressus in domum cum amico suo Ionadab: præcepit: ut cum diligentia quæreretur ne quis inter eos alienigena aut peregrinus inueniretur: cum uollet: ut sacerdotibus idolorum: alius interesset fidelium: illis uero dicentibus: nullum interesse peregrinum: & inchoantibus sacrificia celebrare: constituit a foris octoginta numero milites armatos: quos nouerat fidelissimos: iussitque eis ut falsos prophetas occiderent: & ipsi in paterna solennitate permanerent: a qua multo iam tempore destitissent: & simul interminatus est: ut si qui effugerent pro illis animas eorum auferret. Illi ergo & omnes uiros interemerunt: & domum Baal igne concremauerunt: & hoc modo a peregrinis solennitatibus Samariam liberauerunt. Hic itaque Baal Tyriorum fuerat deus: Achab autem uolens parere socero Iobal: qui rex Tyriorum tunc erat: & Sydonis templum ei fecerat in Samaria: sacerdotesque instituit & omnes eos cultura religionis honorauit cum hic igitur deus fuisset exterminatus: aureos tamen uitulos Israhelitas Hic adorare permisit: hæc uero dum fecisset & pro impiorum castigationibus cogitasset deus ei per prophetam prædixit: quod in quattuor generationibus super israhel essent eius filii regnaturi. Igitur circa Hic talia gerebantur.

Interfecto ab Hic Ochozia Athalia mater eius Hierosolymis imperauit: quæ postea pontifex Ioiadas perimens ochozie filium Ioan constituit regem.

CAP. VII.

Athalia uero Achab filia: audiens Ioram fratris sui mortem & Ochozia filii: & totius generis regum unam perditionem: studuit: ut nullum de Dauid domo relinqueret: sed omne genus exterminaret: ut nullus ex eis ad regnum ulterius perueniret: & hoc quidem sicut potuit fecit. Enasit autem unus filius Ochozia mortem hoc modo diffugiens. Ochozias ex uno patre habuit sororem nomine Iosabeth cui copulatus erat pontifex Ioiada. Hæc ingressa regiam domum: ubi erant interfecti filii regum infantulum nomine ioas anniculum celatum inueniens cum nutrice: & portans in cubiculum clausit: & latenter aluit ipsa & uir eius Ioiada in templo sex annis: quibus in hierosolymis super duas tribus Athalia: regnauit. Septimo uero anno Ioiada hunc sermonem pandidit quinque uiris centurionibus: eisque suavit ut ei consentirent contra ea: quæ ab Athalia: fuerant perpetrata: & regnum infanti traderent: percepturas ab eis iusiurandum: quod securitas talia gerentibus præpararetur: prodidit eis quæ gerenda forent atque complenda. Tunc uiri quibus sacerdos Ioiada suum consilium commiserat: circumeuntes omnem prouinciam sacerdotes & leuitas congregantes ex ea simul & principes tribuum: omnes Hierosolymis ad pontificem deduxerunt. Qui mox fidem ab eis cum iureiurando petit: ut quod ab eo cognoscerent cum taciturnitate seruarent: donec nisus eius intentionis potuisset impleri. Quibus iurantibus securus effectus deducens eum quem de genere Dauid nutrierat: iste inquit uobis rex ex illa domo erit quæ nostis deum prophetaisse super nos omni tempore regnaturam. Moneo itaque ut tertiam partem uestri eum custodire faciatis in templo: tertiamque in omnibus templi Ianuis statuatis reliqua uero pars teneat portam quæ ducit ad testa regalia: alia maxima multitudo consistat in templo: nullumque armatum permittatis intrare: nisi tantum modo sacerdotes. Eis quoque præcepit: ut pars aliqua sacerdotum & leuitarum circa ipsum regem assisteret cum euaginatiss gladiis circūdantes: ut si quis armatus in templum intrare præsumeret: repente perimeretur: & nihil metuentes regem tam fortiter obseruarent. Illi uero consilio pontificis obediens: suam uoluntatem opere declararunt. Interea Ioiada aperiens armamentarium quod erat in templo a Dauid constitutum diuisit centurionibus & sacerdotibus: pariter & leuitis arma quæcumque illic inuenit: lanceas & pharetras & quodcumque aliud apprehendit genus armorum: armatosque circa templum statuit: ut manu sua totum constipare uiderentur ingressum: & quasi murum habita testudine molirentur: percipientesque in medio puerum: ei regium diadema imposuerunt: & ungens eam Ioiada: regem solenniter ordinauit. Populus itaque gaudens clamauit. Viuat rex. Porro Athalia tumultum & laudes inopinabiles repente cognoscens uehementer perturbata cum suo exercitu de regalibus exiliuit. Et cum uenisset ad templum: sacerdotes quidem eam protinus exceperunt: armatos uero qui sequebantur introire prohibuerunt

Erant enim a pontifice præpositi sicut dictum est ut templi aditus obseruarent. Tunc Athalia uidens puerum stantem supra tribunal regium eiq; diadema regale superimpositum: scissa ueste sua uehementer exclamans iussit occidi qui ei fecerat insidias & principatum auferre tentauerat. Ioiada uero uocans centuriones: iussit ut educentes Athalam in conualle Cedron: eam ibi perimerent: ne templum occidentes illic ueneficam uiolarent: unum præcipiens: ut si quis ei ferre uellet auxilium: pari sorte perimeretur. Tunc quidam cui fuerat eius iniuncta peremptio: sumens Athalam deduxit eam ad portam mularum regis: & illic interfecit. Cunctq; hæc circa Athalam fuissent gesta: conuocans populum & armatos Ioiadas in templum: coniuuauit omnes: ut regi fauerent: & eius saluti prospicerent quando in deuotione regia deum potius honoraret: & ne transcenderet Moyses leges: iusurandum quoq; compulit exhibere. Post hæc concurrentes ad domum Baal: quã Athalia & Ioram uir eius instruxerant ad iniuriam patris dei & honorem Achab: eam funditus euerterunt: & sacerdotem eius Matam nomine peremerunt: diligentiam uero atq; templi custodiam sacerdotes & leuitas Ioiada habere permisit: & secundum regis David præceptum iussit eos secundo idest bis in die holocausta & sacrificia solenniter immolare: ut secundum legem incensum offerrent. Fecit autem & quosdam leuitarum portarios ad templi munimen: ne illic sordidum aliquod latenter intraret. Hæc itaq; uniuersa disponens cum centurionibus & omni populo: sumens puerum de templo Ioiadas eum cum uniuersis ad regalia usq; perduxit. Quo in regio solio residente: cunctus populus cum fauore solenniter acclamauit: & ad epulas conuersi simul festiuitatem multis diebus egerunt. Ciuitas ergo equidem habebat pacem. Athalia de rebus humanis ablata. Ioas itaq; adeptus regnum erat annorum septem cuius mater fuit nomine Sebia ex regione Bersabe multaq; habuit custodiam legum: & culturam diuinæ religionis exhibuit omni tempore quo uixit Ioiada. Aetate cõgrua duxit uxores duas dante sibi pontifices: ex quibus & masculi ei & sceminæ natæ sunt. Igitur de rege Ioas: & quemadmodum insidias Athaliæ diffugerit: regnumq; percepit: his indicasse sufficiat.

Expediitio Azahel regis Damascenorum aduersus Israhelitas qui deuastata eorum regiõe urbemq; Samaria mox contra hierosolymitas conuersus multum ab eorum pecuniarum accipiens Damascum rediit. Inde etiam reliquum gestorum Helisei prophetæ. CAP. VIII.

Azahel autem Syriorum rex: dum pugnaret contra Israhelitas: & contra regem eorum Hieu: uastauit prouinciam trans Iordanem: quæ erat ad orientem tribus Ruben: & Gad & Manasses: & Galaath: & Batchaneam percurrrens ubiq; & cuncta diripiens: & uim resistens inferens uniuersis. In quo non potuit quidem ulcisci Hieu: dum cunctam prouinciã deuastaret: si circa diuinitatem superbus & contemptor existens: & legitima sancta despiciens: mortuus est: cum regnasset super Israhelitas annis septem & .xx. sepultus est autem in Samaria: successorem principatus Ioacham filium derelinquens. Regem uero Hierosolymorum Ioas quoddam desiderium apprehenderat: ut templum innouaret. Quadam ergo die euocans pontificem Ioiadam: iussit ut in omnem mitteret regionem: & leuitas & sacerdotes exigeret pro uniuersusq; capite dimidium sili argenti ad fabricam & renouationem templi: quod a Ioram & Athalia: & eorum filiis uidebatur esse destructam. Pontifex autem hoc equidem non fecit: sciens qd nullus conferret argentum. Tertio uero & uicesimo anno regni sui Ioas euocans: & Ioiadam ipsum & leuitas: & quasi inobedientes sui præcepti culpans: iussit ut pro hac re in futuro anno pro renouatione templi prospicerent. Quo facto consilio pontifex usus est pro congregatione pecuniarum: quod populus libenter habuit: & gratanter impleuit. Fecit namq; ligneam arcam & undiq; muniens eam: unum foramen aperuit quam ponens in templo iuxta sacrarium: iussit singulos quantum uellent in eam mittere per foramen pro templi reparatione. Ad hoc igitur opus omnis populus libenter accessit: & multum argenti: multumq; auri largitus est. Quo facto euacuantes arcam rege præsentem: scribæ simul & sacerdotes gazophylaciorum dinumerantes: quod fuerat congregatum: deinde eandem arcam in ipso loco reposuerunt: & hoc diebus singulis faciebant. Cunctq; populus quod ei uisum fuerat obtulisset: miserunt pontifex Ioiada: & rex Ioas: ut cesores lapidum instructoresque conducerent & ligna maxima de optima silua deponerent. Templo itaque reparato: aurum quod remanserat: & argentum non paruum ad pateras: & uini fusoria & cooperacula: & uasa reliqua deputarunt: sacrificiisque: quotidie adolendis altare tegebant. Et hæc quidem tempore quoad uixit Ioiadas competenti studio gerebantur. Cum uero is mortuus fuisset qui uixerat annis centum triginta iustus & per omnia uenerandus: & sepultus fuisset in hierosolymis in regiis monumentis: quomodo generis David repararat imperium: rex Ioas curam perdidit diuinæ religionis: cum quo etiam primates plebis pariter incitati sunt: ut circa solennitates & legitima iura delinquerent. Deus autem dure ferrens transgressionem regis & aliorum misit prophetas qui contestarentur: eos ut ab huiusmodi gestorum malignitate recederent. Illi uero in tali malorum more & desiderio permanserunt ut nec alios qui ante se propter legitimorum iniurias fuerant castigati: neque prophetas qui prædicabant ut penitentiam agerent: & conuerterentur ab iniquitate respicerent. Nam & Zachariam filium pontificis Ioiadæ lapidibus in templo rex iussit occidi beneficiorum patris eius oblitus. Quem

cum deus prophetam constituisset: stans in media multitudine suadebat eis simul & regi: ut iusticiam facerent: & quia magna supplicia susciperent: si nollent dei praeceptionibus obedire. Qui tamē cum moreretur: suarum passionum testem deum & iudicem proclamauit: quia pro bono consilio: & pro his quae pater eius praestiterat regi Ionas: ille amate & uolenter occumberet. Rex autem nō post multum temporis spatium iustissimas poenas horum in quibus praenaricatus est exsoluit. Veniente namq; Azabel Syrorum rege i eius puinciam: & Geth deuastante atq; depopulante: cum esset iā ad herosolymam deducturus exercitum: metuens Ioas obsessionē: euacuatis omnibus dei thesauris atq; regalibus & ministeriis templi: misit Syrorum regi: his redimens eum: ne ciuitas pateretur oppressionem: aut periculum rerum omnium sustineret. Cui dum satisfactum fuisset ingenti multitudine pecuniarum nequaquam ad Hierosolymam castrametatus est. Ionas tamen cum pessimum laquorem incurrisset: instantes amici qui mortam Zachariae Ionadae filii defendebant: ei insidias facientes interemerunt eum: & sepultus est quidem in Hierosolymis: non autem in monumentis patrum quia fuerat inimicus diuinæ religionis. Vixit autem annos quidem .vii. & .xl. in eius uero imperio successit filius eius Amasias. Vicesimo autem & primo anno regni Ioas israhelitarum principatu potius est Ioacham filius: Hieu in samaria quem & habuit annis septem & decem: patris quidem sui: nec ipse imitator existens: impie uero gerens: sicut & primi reges qui deum spreuisse uidebatur. Hūc autem humiliavit Azabel: & cum extenta potestate contriuit: dum aduersus eum decem milibus armatis: & quinquaginta milibus equitum castra mouisset. Nam & ciuitates ei plurimas & maximas abstulit: & eius milites trucidauit. Hæc itaq; passus est Israhelitarum populus secundum Helisei prophetiam: quando Azahel qui occidit dominum suum regnaturum esse prædixerat super Syros & Damascenos. Cūq; Ioacham in his anxietatibus teneretur: ad pces dei: supplicatioesq; cōfugit: rogās: ut eum de Azabel manibus liberaret: nec pateretur: ut sub illius eum ditione uideret. Deus autem poenitentiam pro uirtute suscipiens: & corripere magis q̄ perdere hominem huiusmodi uolens: concessit ei quatenus belli pericula declinaret. Pace itaque prouicia rursus ad statum pristinum copiam quæ regressa est. Post mortem uero Ioacham filius eius Ioas suscepit regnum. Cum septem iam & xxx. annos haberet in regno Ioas super tribum Iuda: tenuit principatum iste Ioas in Samaria super populum Israhel. Nam & ipse idem hēbat nomē: quod Hierosolymorum rex: tenuitque regnū annis sedecim: fuitque bonus: & in nullo paternæ naturæ consimilis. Illo quidem tempore dum Heliseus propheta iam in senectute consisteret: & ægritudinem incurrisset: uenit Israhelitarum rex uisitaturus eum. Et dum eum in nouissimis inuenisset: flere cœpit eo uidente: & ingemiscere patrem eum uocans: & scutum sui regni: propter eum dicens nunquam contra eum hostes armis egisse: sed se prospere sine dimicatione uicisse: qui dum a uita discederet: Hæbreos syris relinqueret: & aliis inimicis captiuandos. Quapropter nec ipsam uitam securam ulterius fore dicebat: sed gratum sibi esse: ut cum eo a præsentis luce recederet. Hæc dicente atque gemente rege: Heliseus consolabatur eum: iussitque allatum sibi arcum extendere. Qui cum præparasset arcum contingens manus eius propheta iussit ut sagittaret. Cūq; tres sagittas dimisisset: atque cessasset ait. Si plures dimisisses eradicasses Syrorum regnum. Quia uero in tribus solummodo quieuiti: totiens congressus syris pugnando præualebis: & regionem: quam abstulerunt a tuo patre rursus obtinebis. Et rex quidem dum hæc audisset abscessit. Post non multum uero temporis & propheta defunctus est uir iusticia famosissimus: & in dei studiis ualde præclarus. Miracula namq; & inopinabilia opera per suas prophetias ostendit: & apud Hæbreos memoriam claram & magnificam sepulturam habere pmeruit: & qualem uiro ita religioso dicebat impendi. Illo siquidem tempore contigit: ut quidam latrones in Helisei sepulchrum mortuū: quem ipsi uidebantur iterfecisse proicerēt. Cuius cadauer dum eius fuisset corpori sociatum: continuo suscitatum est. Et de Heliseo quidē propheta: & quæcūq; prædixit: & quomodo post mortem uirtutem diuinam habuit: hæc declarata sufficiant. Defuncto itaq; rege Syrorum: Azahel ad filiū eius addam imperium peruenit: contra quem Ioas israhelitarum rex cum dimicaret: & tribus congressionibus eum uincens: omnem prouinciam ab eo retraxit: & quascūq; ciuitates & uicos eius pater Azahel de israhelitarum regno subtraxerat liberauit. Hoc itaq; secundum prophetiam Helisei prouenit. Cūq; contigisset ut etiam Ioas moreretur: ille quidem sepultus est in Samaria: regnum uero suo filio Hieroboam nomine dereliquit.

Amasias Hierosolymorum rex aduersus Idumæos castrametatus & Amalechitas deuicit eos. con
tempfitq; dominum. CAP. IX.

Anno secundo Ioas regis israhelitarum: regnauit sup tribum Iuda in Hierosolymis Amasias. Cuius mī erat noīe Iodam. Genere uero ciuis & iusticiæ: puisione mirabilis qui cum iuuenis esset: ueniens ad regnum: cogitauit ut inimicos qui patrem eius occiderant: puniret: & comprehensos omnes occidit: filii aut eorum pepercit sequens Moseas leges qui non sancit propter peccata parentum filios occidendos. Deinde eligens exercitum de tribu Iuda & Beniamin: qui in flore iuuentutis & circa triginta annos existerent: & ex his congregans quasi trecenta milia: constituit super eos centuriones: mittensque ad regem israhelitarum: cōduxit argenti talentis centum milia armatorum. Deliberauerat enim ut Amalechitarum

gētibus: & idumæis: & Gabaonitis iſerret bellum. Cūq; præpararet ad præliū: & iam uideret poſitus in p̄cinctu: ſuaſit ei p̄pheta: ut dimitteret iſrahelitarū exercitum: q̄a eſſet impius: & deus eum uinci p̄ diceret: utq; ſuorū ſolummodo ſolatio uerēt: & hoſtibus præualeret cum paucis contra eos uolēte deo pugnādum. Cū ergo grauiter hoc ferret rex: q̄ mercedes iſrahelitis iam præbuiſſet ingētes: mo- nebat propheta ut ageret qd̄ deo placeret: cū poſſent pecuniā ex ipſius muneribus abūdare. Et illos q̄dem dimiſit: cedēs etiā quas dederat rex mercedes: ipſe uero cū ſuo exercitu ad prædictas gētes ac- ceſſit: Et prælio geſto uincēs .x. q̄dem milia occidit: & totidem uiuos cœpit: eoſq; deducens ad ma- gnam petrā quæ eſt in Arabia conſtituta: prædā aut̄ & diuitias ex his gētib⁹ abſtulit infinitas. Dum itaq; in his Amasias cōſiſteret: iſrahelitarū quos cū mercede data remiſerat indignati ſunt: & credētes iniuriam q̄ quaſi pro uitupatione fuiſſent ab eo remiſſi: ei⁹ regni terras aggreſſi ſunt: & uſq; Bethorō p̄cedentes diripere puinciam: & multa quidem abſtulere iumenta & tria milia hoīum occiderunt. Amasias in uictoria ex his quæ geſta fuerant eleuatus: deum quidē qui ei hoīū oīum auct̄or extiterat cœpit ſpernere: ac deos illos quos de Amalechitarū puincia uexerat adorare. Tūc accedēs propheta mirari ſe dixit: cum eos deos rex arbitraretur adorandos: qui ſuos: & a quib⁹ honoꝛabātur iuuare nō potuiſſent: nec ab hui⁹ manib⁹ liberaſſent: ſed peuntes defendere contempſiſſent: & ipſi quoq; in hie roſolymā ad inſtar hoſtiū captiuorū uicti deducti fuiſſent. Hæc itaq; regi mouerūt irā: & præcepit ut deberent dicere ad p̄phetam interminantes eum ſe puniturū ſi amplius loquerent̄. Et propheta qui- dem tacere ſe dixit: prædicens non eſſe præbiturum deum ea quæ rex facere moliretur.

Ioas iſrahelitarum rex Amasiam prælio uicit captumque Hieroſolymas perduxit: dirutaq; parte muri theſauros abſtulit Samariaq; reſgreſſus eſt.

CAP. X.

Amasias uero dum ſe abſtinere non poſſet in reb⁹ ſœlicib⁹ conſtitutus: quas ad deo p̄ce- perat: ei⁹ faceret iniurias: ſcripſit ad regem iſrahelitarū Ioas: ut obediret ei & ipſe & po- pulus uniuerſus: ſicut & prius obediebant parentibus eius: Dauid & Salomoni. Qui pa- rere nollent: ſcriēt: q̄ bellum terminum cauſæ p̄ciperet. Cui ioas rex ita reſcripſit. Rex ioas regi Amasias. Erat in libano monte cipreſſus oīno potēs: & carduus exinde miſit ad cipreſſum: potēs ut filiā eius filio ſuo daret uxorē. Et dum hæc agerent beſtia quædam trāſiēs car- dum cōculcauit. Hoc ergo erit tibi exēplum: ut maiora nō appetas: nec quō Amalechitas uiciſti: in hoc exultans tibi & tuo regno uidearis iſerre picula. Hæc legēs Amasias: ad bellum potius incitatus eſt: ideo ut arbitror ad hoc eū impellēte: ut p̄ his quæ fuerant ab eo cōmiſſa p̄enas exolueret. Cūq; produxiſſet exercitum contra ioas eſſetq; iam præliū cōmiſſurus: milites Amasias repētinus terror & ſtupor inuaſit: qualem non propicius deus imittit: & ante q̄ uenirēt ad manus in fugam animi pau- re conuerſi ſunt. Illis igit̄ terrorib⁹ diſperſis: contigit ut Amasias deſolatus ab hoſtibus caperēt: ei⁹ Ioas mortem interminatus eſt. ſi Hieroſolymitis nō ſuaderet. ut aperiēt̄ portas: eum cum exercitu in ciuitatem ſuſcipent. Et Amasias quidē mortis terrore compulſus ſuſcipi fecit hoſtem. Qui deſtru- ens partem muri quaſi quadringētorū cubitorū: curru ingreſſus eſt Hieroſolymā Amasiasq; captiuū ducēs: & dñs hoc modo Hieroſolymitarū ciuitatis effectus: & dei theſauri abſtulit: & aur̄ & argētūq; quod in Amasias erat regalib⁹ exhauiſit: & ita eum a captiuitate reſoluēs: reſgreſſus eſt ad Samariam. Hæc itaq; geſta ſunt circa Hieroſolymitas anno quatuordecimo regis amasias. Qui poſt hæc paſſus iſidias amicorū: fugit quidē in ciuitatem Iachis: iſerfectus eſt autem ab eis mittentibus: qui eū illicit̄ terimerēt. Cui⁹ corpus referentes. in hieroſolymam regaliter tumulauerūt. Igit̄ Amasias hoc modo finiuit uitam. p̄pter ſupbiam & contemptum quem habuit circa deum: qui uixit annos quidem qua- tuor & quinquaginta: regnauit autem uiginti nouem: Huic ſucceſſit filius ſuus nomine Ozias.

Bellum Hieroboam regis iſrahelitarū aduerſus Syros. Hiſtoriaq; Ionæ propheta: et de ozia Ama- ſias filio rege hieroſolymorum qui gentes in circuitu poſita ſubegit mox ut uendicans ſibi pontifi- cium honorem lepra percuffus obiit.

CAP. XI.

Nno quintodecimo regni Amasias regnauit in iſrahel filius Ioas Hieroboam in Sama- ria annis undecim. Hic autem rex circa deum quidem iniurioſus: & iniquus extitit ue- hementer: idola colendo: & multa incongrua: & opera extanea faciendo: populo uero iſrahelitarum multorum bonorum operum occaſio fuit. Huic quidem Ionas propheta uit: quot oporteret eum Syros uincere dimicantem: & regnum proprium dilatare in partibus aquilonis: uſque ad Emath ciuitatem a meridie uero uſq; ad Asphaltiden paludem. Anti- quitas enim termini Chananæi iſti fuerunt: ſicut princeps Ieſus ea loca determinauit. Igitur Hie- roboam caſtrametatus contra Syros: omnem eorum puinciam ſicut Ionas prophetauerat deu- ſtauit. Neceſſarium uero iudicauit integritatem rerum contradere: ſtudens quæcunq; & de iſto propheta in ſacris libris inueni conſcripta omnia declarare. Hic enim iuſſus a deo ut iret ad Nimue regnum: & ibidem prædicaret: quod eſſet amiſſura ciuitas principatum: metuens non perrexit: ſed fugit deum in Ioppe: & inuenta nauē ingreſſus in Tharſum ciuitatem ciliciæ nauigabat. Cūq; tēpe- ſtas immineret aſperime: & nauis ſubmerſionis pericula ſuſtineret: nauæ quidem & gubernator: & ipſe nauclerus fundebant orationes: quatenus piculū maris euaderēt. Ionas aut̄ operiens ſemetipſum

iacebat: & nihil metuebat horum quæ uidebat eos afficere. Cum ergo tempestas potius augetur: & uiolentibus uentorum nimietate mare attolleretur in cumulum: cogitantes simul: quia aliquis nauigantium huius tempestatis auctor existeret: constituerunt ut quicumque is esset forte prodere-
 tur. Quibus hoc facientibus fors cecidit in prophetam. Interrogantibus autem illis unde esset: & quid ageret: genere se quidem dixit Hæbreum: prophetam uero summi dei: eisque suasisit: ut si uel-
 lent præsens periculum declinare: eum in pelagus proiicerent: quia tempestatis eorum auctor ex-
 isteret. Et illi quidem prius non hoc facere præsumperunt impium indicantes: si peregrinum ho-
 minem: & qui eis suam commiserat salutem: ad hæc mala compellerent: cum utique nondum na-
 uis submersio prouenisset: a propheta uero post hæc compulsi: & timore suæ salutis astricti eum
 in pelagus proiecerunt: & tempestas quidem remota est. Ille uero ut sermo est: quæ a ceto deuoratus
 post tres dies totidemque noctes in Euxino ponto uiuus euomitur est in nulla parte corporis macu-
 latus: qui supplicans deo: ut ei ueniam concederet pro delicto: ad Niniue profectus est ciuitatem: &
 astans in medio prædicauit: quæ post breuissimum tempus Asiæ perderent principatum. Hæc ergo eis
 indicans est reuersus: Hanc itaque narrationem explicui: sicut scriptam inueni. Igitur hieroboam rex
 cum omni foelicitate uitam degens: & regnans: annos. xi. defunctus est: & sepultus in Samaria: cui
 successit in regnum eius filius Zacharias. Eodem modo & Ozias Amasiæ filius quarto & decimo
 iam anno regni Hieroboam duabus tribubus in Hierosolymis imperauit: cuius mater fuit Athela
 mas nomine: genere uero ciuis. Erant autem hic bonus & naturaliter iustus atque magnanimus: &
 ad rerum prouidentiam nimis industrius. Castrametatus contra palæstinos: eosque bello deuincens:
 ciuitates eorum cepit post Geth: & lamniam: sed & muros earum destruxit. Post hanc militiam ag-
 gressus est Arabas uicinos Aegyptiis: & edificans ciuitatem circa mare rubrum: constituit in ea cu-
 stodiam. Deinde ammonitas subdens: & tributa eis imponens: & omnia usque ad terminos Aegypti-
 orum: suæ ditioni subiiciens cepit de decætero Hierosolymitarum habere curam: nam quicumque
 muri fuerant longo tempore: aut regnum priorum desidia iam destructi: eos rursus ædificauit: & re-
 parauit: necnon & quoscumque destruxerat Israhelitarum rex quando patrem eius Amasiam captiuum te-
 nens ingressus fuerat ciuitatem. Edificauit autem & turres multas: singulis quibusque centum & quinqu-
 aginta cubitos habentibus altitudinis. Fecitque & in desertis magnas ualde munitiones: & multos
 aquæ ductus instituens. Habebat autem iumentorum & aliorum animalium innumeram multitudinem
 quando & prouincia fertilis erat ad pascua: eratque præcipue terre cultor: & curam habebat circa plan-
 tationes: & semina fructuum diuersorum. Exercitum circa se habuit electorum trecenta octoginta
 milia uirorum: quorum duces & tribuni: & millenarii erant ualde fortissimi: & quæ suo robore possent
 ferri numero duo milia. Constituit autem per cohortes totum exercitum: & omnes armauit: dans
 unicuique iaculaturam & scutum & loricas æreas: & arcus & spondonas. Super hæc autem & ma-
 chinamenta multa ad oppressiones instituit: quibus petrae dimitterentur & iacula & arpagones:
 & his similia præparauit. Dunque hæc ita constituisset mentis elatione corruptus: & substantia
 mortali ditatus: contra immortalem omni tempore agere nitentur. Est autem immortalis: sub-
 stantia: pietas circa deum: & custodia mandatorum. Lapsus est itaque foelicitatis euentu: & ad pa-
 terna peccata descendit: quæ etiam illum postquam claritatem bonorum & rerum magnitudinem
 dereliquit apprehenderunt. Hic enim instante insigni die & generali festiuitate indutus stola sa-
 cerdotali intrauit in templum: oblaturus incensum in aureo altari deo. Pontifice uero Azatia
 cum aliis octoginta sacerdotibus eum prohibente ne faceret: quomodo hæc solummodo his
 adiacerent: qui ex genere Aaron erant: & clamantibus ei ut exiret: & non ageret contra dei leges:
 iratus interminatus est eis mortem: nisi tacerent. Inter hæc autem terræ motus factus est magnus:
 & stupescente populo claritas solis nimis effulsit: & incidit in faciem regis: & illi quidem lepra
 continuo prouenit. Ante ciuitatem uero in loco qui dicitur Eroge scissa est media pars montis
 ad occidentem: & sua uolubilitate per quattuor stadia procedens: ad orientalem restitit montem:
 ita ut ei uias clauderet & regios hortos opprimeret. Cunque sacerdotes regis faciem lepram appre-
 hendisse conspicerent: pandebant ei calamitatem suam: hortantes ut tanquam pollutus exiret a ci-
 uitate. Ille uero confusione huius euentus affectus: & dum illi iam nulla esset fiducia tremefactus
 quod iubebatur impleuit. Qui licet fuisset ultra humanas mentes elatus: & propter hæc impie
 gessisset in deo miserabilem: tamen hanc & uilem pertulit passionem: & tempus quidem aliquod
 extra ciuitatem commoratus in uita priuata degens: filio eius scilicet suscipiente regnum: deinde
 mesticia faciente defunctus est. Qui uixit quidem annos octo & sexaginta: quibus regnauit quin-
 quaginta & duobus: sepultus est autem in hortis solus. Zacharias autem filius Hieroboam dum
 mensibus septem regnasset in Israhel dolum passus occisus est a quodam amico nomine Sellum:
 filio Iotauis: qui post eum regno percepto non amplius quam diebus triginta tenuit regnum.
 Princeps enim militiæ Manaen illo tempore: cum esset in ciuitate Tharso: & audiret quod de Za-
 charia fuerat gestam: surgens inde cum omni militia uenit in Samariam & commisso prælio Sel-
 lum peremit: & semetipsum constituit regem: surgensque exinde in Thabrain ciuitatem uenit:
 cuius ciues obseruantes portas eius: regem suscipere noluerunt. Ille uero ulciscens in eis: &

quæ foris erant depopulatus est. & ciuitatem obfessione fortiffima accepit: & grauer ferēs: quod fecerunt eius ciues: omnes simul occidit: neq; paruulus parcens: & quicquid ad culmen pertinebat ferocitatis & feuciac non reliquit. Nam quod neq; alienigene capientes eos facere potuiffent hoc ifte de fuis contribulibus operatus est. Itaq; Manaen hoc modo regnauit annis. x. fuitq; peruerfus & rerum omnium ualde fœuiffimus.

Mala quæ Ifrahelitis sub diuerfis regibus prouenere ab affyriis. Ioatham Ozia filii regnum prophetaq; Naum. CAPI. XII.

Vnq; aduersus eū castra mouiffet Phulus Affyriorū rex: ad certamina quidem pugnae cōtra Affyrios nō accessit: sed mittēs ei mille argēti talēta: egit ut bello discederet. Ad hāc itaq; cām p̄fuit populus regi Manaen. Nā unusq; p̄ capite suo quinquaginta prae-buit dragmas: post hāc defunctus est: & sepultus in Samaria: Phaceia uero suū filiū successorē regni p̄p̄rii dereliquit. Qui sequens p̄nam crudelitātē duob; tantūmodo regnauit annis: deinde in cōuiuio dolo cū amicis p̄p̄riis pemptus ē. Phaceias. n. millenarius fili; Romeliae ei fecit insidias: q; & ipse Phaceia tenuit annis principatū. xx. Fuit autē impius & iniquus. Rex uero: affyrioꝝ Teglatphalasser noīe castrametatus aduersus Ifrahelitas: & cūctam Galaditē regionē uastās: & transiordanē: & q; Gabbani nūcupant; & Trasa & Asaran habitatores una captiuos dūcens: eos in regnū suū migravit. Igit & de affyrioꝝ rege hāc nos declarasse sufficiat. Ioathā itaq; filius regnauit in Hierosolymis sup̄ tribum iuda cuius mater fuit ciuis illi; ciuitatis quæ uocat Itrasis: rex nulla uirtute minor fuit: sed & rebus q̄dem diuinis pius. apud hoīes autē extabat iustus: habuitq; curā reꝝ ciuitatis: & quæcūq; reparatione & ornatu pariter indigebant: hāc largiffime p̄curabat: fecitq; porticus in tēplo: & ei; ingressus ornauit: muros quoq; q̄ ceciderūt rursus erexit: turref; p̄ceras & iuincibiles in eis edificauit: & in reliq; oībus quæ in regno neglecta uidebant; opus fabricatiōis exhibuit. Qui dū ammonitis ituliffet bellū atq; uiciffet: eos annis singulis tributa p̄cepit exoluere talenta auri centū: & tritici decē milia choros: tātūdē & ordeī. Sic autē p̄p̄riū auxit regnū: ut hostibus q̄dem esset ualde terribilis: familiarib; uero p̄cipue fœlix. Eo itaq; tpe fuit p̄pheta q̄dam noīe Naum: q; de Affyriorum subuersione & Ninie urbe p̄phetās hoc dicebat. Ninie quasi piscina aquæ cōmota: sic & populus oīs turbatus: & fluctuans cōmonebit fugiēs cūctis dicentib;: ad alterutros stete & manete: aurūq; uobis & argētum diripite: & nullus hanc uolūtatem agēdi habebit: cū aīas suas oēs magis q̄ facultates salutare festinent. Crudelis. n. alterutros deceratio habebit: & luctus & solutio magna membroꝝ: & uultus eoꝝ terrore paulescent. Vbi tūc erit habitaculum leonum: & mater cataloꝝ leonum. Dicit autē tibi deus Ninie: quō exterminabo te: ut nequa q̄ leones p̄gredientes ex te imperēt mūdo. Sup̄ hāc autem & multa alia p̄dixit iste propheta de Ninie: quæ dicere necessarium non putauit: ne legentibus uideret importunus ostendi. Hāc autē omnia p̄uenere in Ninie post annos centum & xv. De his ergo nunc a nobis sufficienter expositum est. Porro Ioathan mutauit uitam: cum uixiffet annos unū & quadraginta: ex q̄bus regnauit sedecim: sepultusq; est in regis monumētis: uenitq; regnum ad eius filium Acham: q; impius circa deū existēs: & paternaꝝ prauaricator legis: reges Ifrahelitaꝝ imitatus: in Hierosolymis idoloꝝ aras instituit: & sup̄ eas sacrificauit: in quibus etiam suū in hoc locaustum obtulit filium more Chanaanōꝝ: & sup̄ hāc multa alia scelera perpetravit.

Damna cladesq; quæ Ifrahelitis euenere imperante eis Acham Syrorumque inter & Affyriorum p̄lia. CAPI. XIII.

Vnq; circa hāc ita uasanus existeret: castrametatus est aduersus eū Syroꝝ & Damasce norum rex Rasin: & Phaceias Ifrahelitarum: erāt enim amici & recludentes eum in hierosolymis: multis eam tēporibus obsidebant: p̄pter muroꝝ munitionē eam cape non ualentes: Syrorum uero rex capiens ciuitatem Ailach ad mare rubrum positam & habitatores eius occidēs in ea uiros statuit: & alius in circuitu ciuitatib; ita fecit: pimēs ubiq; Iudeos: qui multam deuehens p̄dā: in damascū cum suo remeauit exercitu. Rex autē hierosolymoꝝ cognoscēs Syros ad p̄p̄ria remeasse: & cedēs p̄uale se cōtra Ifrahelitaꝝ regē: exercitū suū aduersus eum armauit: & congressus bello faciente ira dei deuictus est: propter impietates suas multas & maximas: Ea nanq; die centum & xxx: milia eius militum ab Ifrahelitis occisi sunt: & Amasias p̄iceps militiæ Zachariam filium regis Acham in bello peremit: & tutorē totius regni Ericam constituit: & principem militiæ tribus iudæ nomine Elicam captiuum tulit: & ex tribu Benjamin mulieres & infantes: multamque simul diripiens p̄dā: in Samariam sunt reuersi. Quidam uero Odidas illius temporis propheta cum esset in Samaria exercitui ante muros occurrēs magna uoce clamauit dicens uictoriam eis non propria uirtute collatam: sed propter iram dei q̄ habuit super Acham regē culpauitq; eos cur eis non sufficeret sua fœlicitas: sed etiā p̄sumpserint ex tribu Iuda & Benjamin cognatos suos captiuos abducere: suafitq; illis ut eos continuo sinerēt ad propria remeare: q; si non obedirent deo subderent repetiti p̄lio. Populus igit Ifrahelitaꝝ in cetu cōueniens: quid de his fieret cogitabat. Tunc quidā Barachias noīe cū esset in republica p̄batiffimus: surgēs in medio: & cum eo tres alii dixerunt. Non est permittendum ut captiui in urbem introducantur: ne omnes a deo p̄riter pereamus. Sufficiant prima peccata sicut propheta domini: & non nouas impietates adiciat.

mus. Hæc ergo milites audiētes: permiserunt eis ut facerent quodcumq; crederēt expedire. Sumētes ergo prædicti uiri captiuos lauantesq; & diligentiam exhibētes: & itineris dantes expēsas innoxios ad propria remiserunt. Nihilominus quattuor utri uenere cum eis: & usq; ad Hiericūta deducētes eos non procul ab Hierosolymis in Samariam sunt reuersi. Rex autē Acham hæc passus ab Israhelitis mittēs ad regem assyriorū thadaphasarū: poposcit ab eo belli solatium aduersus Israhelitas & Syros: & Damascenos: multas pecunias se ei daturum esse promittētes misitq; ei & munera ualde præclara. Ille uero legatis ad se ueniētibus: uenit in auxiliū regis Achā: & castrametatus aduersus Syros: & regionem eorū depopulatus est: & Damascum bellico iure cœpit: in super & regem Rasin occidit. Damascenos autē in superiorē mediam destinauit: & quosdam Assyriorū in ciuitate Damascena constituit: Israhelitarum uero terram nimis affligens multos ex ea captiuos abduxit: dum hæc contra Syros egisset rex Hierosolymorum auferens aurum quodcumq; erat in regalibus thesauris pariter & argentū: & qđ erat in tēplo dei: & quicquid fuit optimū ornamētū in tēplo: deuehens hæc uenit in Damascum: & secundum promissiones dedit hæc Assyriorū regi: & gratias ei pro omnibus re ferēs: in Hierosolymā remeauit. Hic autē rex fuit stultus: & circa modū suæ utilitatis a ratione alienus quia neq; dum bello cōprimeretur ab assyriis deos eorum adorare cessauit: sed in eorū ueneratione permansit: qua si posset ei conferrē uictoriā: & deuictus Assyriorū denuo cœpit colere deos: & oēs potius uidebatur honorare: q̄ paternū uerumq; deū cuius ira fuerat eius perditionis cā. Qui ad tantā insaniam: contēptumq; dei peruenit: ut oīno clauderet tēplū: & solennes offerri hostias prohiberet & ornamenta eius auferret. His igitur rebus iniuriam faciēs deo. mortuus est cum uixisset annis sex & triginta ex quibus regnauit sedecim. Cui filius Ezechias mox successit in regno. Eodē tempore mortuus est etiā rex Israhelitarū Phaceia: dolo cuiusdam amici nomine Ozias: q̄ tenuit regnum annis nouem: fuitq; malignus dei contēptor.

Ozias Israhelitarū rex tributa assyriis pendit Ezechiasq; Hierosolymorum templum sacrificiaq; religiose instaurat & Palæstinos subdit. CAP. XIII.

Contra hunc autē castrametatus ē Assyriorum rex Salmanassar: eūq; cū utiq; Ozias deū non haberet propiciū nec adiutorem fecit sibi subditum: & tributa definita cœpit exoluere. Anno itaq; quarto Ozias regis: regnauit in Hierosolymis Ezechias filius Achā: & Abiā qui fuit ex genere eius. Erat autē huic uiro, natura benigna iusta & ualde religiosa. Nihil enim ob aliud se credidit uenisse ad regnum: neq; aliquid necessariū: nec utilius sibi met eiq; subiectis arbitrarus ē eē q̄ ut coleret dei religionē. Et conuocans omnē populum pariter sacerdotes & leuitas: conuocātionē habuit apud eos dicens. Non ignoratis: quomodo patris mei peccato qui transgressus ē dei sanctam honorabilēq; culturā: multa & maxima mala estis experti: & ab eo uestra mens corrupta est: & quō suasis: quos ipse colebat uos deos suos pariter adorare. Hortor itaq; uos postq̄ opere cognouistis: quomodo pessimum est agere impie: ut illorū obliuionem habētes: purgetis uos a priore pollutione: & cum sacerdotibus atq; leuitis conueniētes aperiatis tēplum: & purgātes illud cum solēnibus sacrificiis: ad honorē antiquum & patrium reuocetis. Sic enim deus uobis propitiū erit: & irasci sup uestra peccata cessabit. Hæc dicēte rege sacerdotes aperuerunt tēplum: & eiiciētes pollutiones: uasa dei & solēnia sacrificia sup altare imposuerunt. Mittēs autē rex in prouinciā sibi subiectam populū ad Hierosolymā cōuocauit: ut festiuitatē celebrarēt azymorum: multum nāq; præterierat tēpus propter iniquitatē prædictorū regum: quod non fuerat actum. Misit uero pariter ad Israhelitas: inuitans eos: ut relinquētes malam conuersationē & consuetudinē reuerterentur ad pristinam dei culturam: dicens concedere se uenientibus in Hierosolymā: ut azymorum festiuitatem agerēt: & cum eis pariter epulas exercerent. Hæc dicebat: mouens tātum non sibi eos subiectos facere studens: si tamen nollēt: quod si quidem uoluissent: utiq; beati fuissent. Israhelitarū uero uenientibus legatis: & eis regis proprii mandata nunciantibus: non solum non acquieuerunt sed etiam legatos tanquam fatuos irriserunt. Pariter etiam prophetas hæc mouentes & prædicantes quæ paterentur: si ad pietatem dei conuerti nollent: spreuerunt: & ad nouissimum eos cōpræhēdētes interemerunt. Et neq; in his solis iniquitatibus perstiterunt: sed horum quoq; peiora faciebant nec prius quieuerunt donec deus uindicās in eis: hostium eos subderet ditioni. Et de istis quidem postea declarabimus. Multi tamen de tribu Manasse: & Zabulon: & Isachar obediētes monitionibus prophetarum: ad pietatis iura conuersi sunt. Et isti omnes ad Ezechiam in Hierosolymam concurserunt: ut adorarent deum. His autem uenientibus rex Ezechias ascendens in templum cum principibus & omni populo: sacrificauit pro se tauros septem & totidem arietes: & agnas septem. & totidem hircos: imponentesque manum super capita pecudum ipse rex & principes sacerdotibus solēnia sacrificia facere permiserunt. Et illi quidem sacrificabant & holocausta faciebant: leuitæ uero circūstantes cum musicis organis cātabant hymnos in deum atq; psallebant: sicut docti fuerant a Dauid: reliqui sacerdotes tenentes tubas cum hymnis dicentibus con crepabant. His itaq; factis prostratus in faciem: & ipse rex & populus uniuersos adorauerunt deum: deinde sacrificauerunt boues septuaginta tauros centum: agnas ducentas. Populis uero ad epulas condonauit: bo ues quidem sexcentos: reliquaq; pecora tria milia: & omnia quidē sacerdotes

secundum legis consuetudinē complebant. In his itaq; rex delectatus epulabat cū populo gratias agens deo. Instantem uero azimorum festiuitatē celebrantes idest pascalia decætero sacrificia diebus septem exhibuerunt. Populo uero præter illa quæ imolata sunt donauit rex tauros quidē tria milia: pecudum diuersorum septem milia. Idem autem fecerūt & principes: mille nāq; tauros dederunt ei: & pecora mille & quadraginta. Et dum hoc modo a Salomonis regis tēpore celebratio nō fuisset effecta: tunc primum splendide & largissime probatur exhibita. Cūq; festiuitas fuisset impleta: egressi in prouinciam purgauerunt eam: sed & ciuitatem ab idolorū omnium pollutione mōdauerunt. Constituitq; rex ut quotidiana sacrificia ex eius propriis celebraretur impēsis secundum legē: & sacerdotibus atq; leuitis dicatas dari a plebe decreuit primitias frugum: ut semper circa religionem obseruarent: & a dei cultura separari nequirit: & populus quidem offerebat omnis fructus ut moris erat. Domus enī & cubicula rex edificans: singulis sacerdotibus distribuit: & leuitis: eorūq; filiis & uxoribus: & ita ad antiquā dei culturam denuo sūt reuersi. Hæc itaq; prædicto modo rex statuens: bellum egit aduersus Palæstinos: eisq; deuictis tenuit oēs ciuitates hostiū a Gaza usq; ad Gerh. Rex autē Assyriog; mittēs interminatus est: oēm se ei^o subuertere præcipatū: nisi tributa quæ pater ei^o dabat pri^o exolueret. Ezechias autē de interminatiōibus non curabat: securus de pietate dei & pphecia Esayæ a quo futura oīa certissime cognoscebat. Et de hoc qdē rege hæc in p̄senti dicta sufficiāt.

Salmanassar assyriorum rex Samariam tribus annis obsidens cœpit Oziāq; regem captiuam abduxit & decem tribus israhel in Mediam & persiam abire iubens alienigenas gentes in Samaria posuit.

CAP.

XV.

Almanassar autem assyriorum rex: dum ei nunciatum fuisset: quia Israhelitarum rex Osiā latenter misisset ad Susā ægyptiorum regem: petens contra eum ab eo solatia iratus castrametatus est in Samariam anno septimo regis Osiæ. Et dum eum rex suscipere nolisset: annis tribus obsidens Samariam: cœpit eam nono quidem anno regni Osiæ septimo Ezechia regis Hierosolymorum: & Israhelitarum regnum uehementer exterminauit: & omnem populum trāsmigrauit in Mediam & persida. Inter quos & regem Osiā uiuum cœpit atq; migrauit: aliasq; gentes & quodam loco nomine Authi: qui ex flumine persico ita uocatur in Samaria & Israhelitica regione constituit. Migrauerunt ergo decem tribus Israhelitarum de Iudæa post annos numero nongentos quadraginta & septē: a quo tempore egredientes ex ægypto maiores eorum hanc tenuere prouinciam sub principe Iesū: ex quo autem recedentes a Roboam qui fuit ex genere Dauid: regnum Hieroboam tradiderunt: sicut & prius a me significatum est: anni tunc erat ducenti & quadraginta: & menses septem & dies septem. Hic ergo finis apprehendit Israhelitas transgredientes leges: & prophetis non obediētes: qui eis hanc prædicere calamitatem: nec ab impietatibus recedentes. Cœpit autem malorum eorum causa fabricari: ex quo seditione facta circa Roboam nepotem Dauid Hieroboam eias seruum fecerant regem: qui in deū peccando fecit eum uniuersis populis inimicum imitantibus suum malum. Et ille quidem quam dignus erat exoluit pœnam. Rex autem assyriorum inuasit pugnando cunctam Syriam: & Phœnicem uniuersam. Nomen uero huius regis in Archiuis Tyri conscriptum est. Pugnauit is aduersus Tyrum: cum in ea regnauit Hylyseus. De quibus testatur & Menander qui temporum facta conscripsit: & Tyriorum antiquitatem in græcam linguam conuertens sic ait: Hylyseus nomine regnauit annis triginta & septem: hic recedentibus Cetheis nauigans reduxit eos contra quos denuo Salmanassar Assyriorum rex insurgens cunctam Phœnicem bellis inuasit. Qui facta pace cum omnibus post terga sua reuersus est. Recessit autem a Tyro ciuitas Sydon: & arce & antiqua Tyrus: & multæ aliæ simul urbes: quæ semetipsas Assyriorū regi tradiderunt. Quapropter Tyriis nō subiectis denuo rex aduersus eos egressus ē Phœnicibus exhibentibus ei naues septuaginta: & remiges octoginta. Contra quos Tyrii nauigātes cum duodecim nauibus: dispersis hostiū nauibus cœpere capti uos uiros quingentos. Vnde honor Tyriorum propter hæc creuit eximie. Reuertēs autem Assyriorum rex disposuit custodiam super fluiuium: & aquæ ductus ciuium: ut Tyrios haurire pocula prohiberent. Et dum hæc quinq; annis fuisset factum: tulerunt de effosis puteis bibentes aquā. Hæc itaq; in archiuis Tyriis de Salmanasar assyriorum rege conscripta sunt. Igitur dum fuissent in Samaria transmigrati Chuthei. hoc enim uocabulo hactenus utebātur: eo q; a prouincia Persida: & a quodā flumine quod Chuta uocatur migrati uiderentur. singuli eorum secundum gentem propriam deos in Samariam portauerunt: erant autem quinq;. Et cum eos more proprio colerent: ad iracundiam & furorem deum maximum prouocarunt: uenitq; pestilentiam super eos: per quam corrupti: cum nullam malorum medicinam inuenire possent: deum maximum colere pro salute cœperūt. Mittētes itaq; ad regem Assyriorum legatos: supplicauerunt: ut sacerdotes eis ex captiuis Israhelitarum: quos pugnando tenuerat destinaret. Quo mittente sacerdotes: leges & dei culturam eos edocuerunt. Et cum cepissent eum in summa deuotione uenerari: pestilentia repente cessauit: & hactenus ipsas solennitates celebrare noscuntur. Hi siquidem secundum eloquium hæbreorum Chuthei secundum genus: græce autē Samaritæ uocantur: & propter rerum motum seperati sunt: & quādo uideat Iudæos esse ioclices cognatos appellāt: & quasi de Ioseph nati uideantur: & ex illo cum eis habe

ant societatis initium: quando uero deiectos uident: nequaquam eis deuotione aut genere communicare uolunt: sed & transmigratos & alienigenas semetipsos dicunt. Sed & de his quidē oportunius edicemus.

Aec insunt in decimo libro Iosephi historiae Iudaicae antiquitatis.

CAP. i.

Bellum regis Assyriorum Sennacherib contra Hierosolymam: & Ezechiae regis oppressio.

CAP. ii.

Quemadmodum deperit Assyriorum exercitus una nocte: & rex eorum domi reuersus. filiorum insidiis interemptus est.

CAP. iii.

Quomodo Ezechias infirmatus usque ad mortem quindecim annis adiectis sibi a domino superuixit cum pace degens postea defunctus reliquit successorem regni manassen.

CAP. iiii.

Quia castrametati contra eum Chaldaei & Babylonii reges: & captum agentes duxerunt in Babyloniam: & multo tempore ibidem retinentes: miserunt rursum eum in regnum & de Iosia rege: quam religiosus & iustus fuerit.

CAP. v.

Quomodo Aegyptiorum regem Nechaon agentem exercitum contra Babylonios: & per Iudaeam iter facientem prohibuit rex Iosias: pugnaque commissa uulneratus reductus in Hierosolymam defunctus est: cuius filium Ioacam regem Hierosolymitae fecerunt.

CAP. vi.

Quemadmodum congressus est Nechaon contra Babyloniam regem circa Eufratem fluium: & reuertens in Aegyptum: uocatum ad se Ioacham regem Hierosolymorum filium Iosiae uinctum duxit in Aegyptum. fratrem uero eius Helyachim in hierosolymis constituit regem: mutans ei nomen Ioachim.

CAP. vii.

Bellum Nabuchodonosor regis Babyloniorum contra Nechaon regem Aegypti: quo deuictus: & omni Syria sibi subiugata: quae ante sub rege Aegypti erat: uenit Hierosolymam: & regem eius Ioachim fecit sibi tributarium.

CAP. viii.

Quomodo tertio anno post discessum regis babylonis: Ioachim denuo Aegyptios est secutus: cui prophetauit Hieremias de perditione sua & ciuitatis futura per regem Babylonis: quae & euertitur: nam non post multum tempus Nabuchodonosor castrametatus contra eum: & susceptus intra ciuitatem Ioachim quidem peremit: filium uero eius Ioachim constituit regem: & multos captiuos duxit in babylonem: inter quos erat Ezechiel propheta.

CAP. ix.

Quomodo poenitentia ductus rex babylonis: eo quod Ioachim fecisset regem: misso exercitu: eum in hierosolymis obsedit: qui accepto iureiurando: ut nihil pateretur mali: nec ipse: nec ciuitas matrem & amicos tradidit obsides: sed rex babylonis rupit iusiurandum: nam regem cum matre & amicis: si mul etiam cum omni iuuentute ciuitatis uinctum praecipit ad se adduci: patrum uero eius Sedechiam regem constituit in Hierusalem.

CAP. x.

Quomodo etiam hunc audiens Aegyptiis praebere solatia: & amicitias cum eis habere castrametatus contra Hierosolymam: forti eam obsessione cepit: & incenso templo Sedechiam & populum migravit in Babyloniam: in qua transmigratio fuerunt: Daniel: Ananias: Azarias: Misael: uasa quoque sancta: quae erant in ministerio templi asportata sunt.

CAP. xi.

Quomodo Godoliam praefecit prouinciae rex Babylonis: quo percusso a quodam Ismaele: timetes reliquie Israhel regem Babylonis: intrauerunt Aegyptum quod non cessit eis in prosperum: nam rex Babylonis post tempus intrauit Aegyptum cum manu ualida: & subuertit eam: Iudaeos uero quod illo fugerunt: captiuos duxit ad Babyloniam.

CAP. xii.

Visio somniorum Nabuchodonosor: & interpretatio eorum per Danielem: trium quoque puerorum in fornacem immisso: sed nulla lesio.

CAP. xiii.

Regum Babylonicorum inuicem successio: & per mortem ablatio regni babylonici sub Balthazare per Cyrum & Darium subuersio.

CAP. xiiii.

Daniel sub dario in lacum leonum immissio. sed nulla lesio honor & claritas daniel & prophetiae eius. Continet hic liber tempus annoꝝ ceteru. & octoginta duos mensiu sex dieꝝ.

Incipit liber decimus antiquitatum.

Vm Ezechias duarum tribuum rex quattuordecimum annum haberet in regno Assyriorum rex nomine Sennacherib cum maxima manu aduersus eum castrametatus. forti brachio omnes tenuit ciuitates tribuum Iuda & Benjamin. Cunctaque Hierosolymam tendere: praeuertit eum missis legatis Ezechias permittens & obedire se ei: & tributa quae iparet exoluere. Sennacherib uero cognoscens quae legati ferebant dignum iudicauit bello desinere: & precantium suscipere dignitatem tunc promisit. Qui accipiens trecenta argenti talenta: & auri. xxx. amicus discessit: dans legatis iusiurandi fidem: quia ei nihil discedendo noceret. Ezechias autem credens & euacuans thesauros: misit ei pecunias sperans se a periculo belli & regni amissione